РІК ЗАЛОЖЕНЯ 1893.
„СВОБОДА"
„LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу,
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Всї листи, моні-ордери і чеки треба висилати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
"SVOBODA"
("LIBERTY")
the Ukrainian Newspaper
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by Ukrainian National Association
at 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий орґан Українського Народного Союза — "SVOBODA" — Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXV. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., четвер 5-го цьвітня 1917. Ч. 40. VOL. XXV. JERSEY CITY, N. J., Thursday, April 5, 1917. No. 40.

ВІЙНА З НІМЕЧЧИНОЮ.

ПРЕЗИДЕНТ ЗАЖАДАВ ВІД КОНҐРЕСУ ПРОГОЛОШЕНЯ ВОЄННОГО СТАНУ.

ПРЕЗИДЕНТ ДОМАГАЄТЬ СЯ ОГОЛОШЕНЯ ВОЄННОГО СТАНУ МІЖ ЗЛУЧЕНИМИ ДЕРЖАВАМИ І НІМЕЧЧИНОЮ.

ВАШІНҐТОН, 2. цьвітня. — **Президент Вілсон виголосив нинї о год. 8-ій вечером на спільнім засїданю конґресу промову, в якій зажадав від конґресу проголошеня воєнного стану між Злученими Державами і Німеччиною і удїленя йому повновласти в переведеню війни проти Німеччини.**

Президент Вілсон представив у своїй промові всї свої змаганя від початку війни до послїдної хвилї, щоби охоронити Злучені Держави від війни, однак безглядне поступоване німецького правительства супроти Злучених Держав примусило його з цїлою рішучостю виступити в обороні житя і майна американських горожан.

В тій цїли президент зажадав зорґанїзованя і змобілїзованя всїх жерел, конечних до оборони Злучених Держав і успішного переведеня воєнного конфлїкту; безпроволочного і цїлковитого зоруженя фльоти в цїли очищеня водних доріг від підводних лодок; безпроволочного покликаня під оруже дальної армії крім ухваленої вже 500.000 армії і уповажненя його до дальшого її доповнюваня, коли би сього потреба вимагала.

Президент вказав на конечність порозуміти ся з алїянтами щодо веденя спільної воєнної акції, а зокрема домагав ся, щоби Злучені Держави помогли алїянтам через удїлене їм догідного кредиту на воєнні цїли.

Зоружена невтральність — як се заявив президент Вілсон — показала ся безуспішною. Цїлию Злучених Держав є привернути в сьвітї мир на підставі принципів справедливости і людства.

Президент підніс з признанєм випровадженє в Росії народного правительства.

Відтак представив президент ворожі заходи німецького правительства, яке робило зусиля, щоби Мексико зворохобити до війни проти Злучених Держав.

Президент заявив, що Злучені Держави не будуть вести війни проти німецького народу, але проти автократії (самовлади) німецького правительства.

Щодо відносин Злучених Держав супроти Австро-Угорщини, то президент заявив, що покищо здержуєть ся від близшого обговорюваня сеї справи. Вправдї правительство Австро-Угорщини заявило, що воно вповні годить ся з поступованєм Німеччини, і се спричинило, що ґр. Тарновского дотепер не признано амбасадором, але Австро-Угорщина дотепер не вела в дїйсности жадних воєнних операцій проти Злучених Держав.

РЕЗОЛЮЦІЯ В СПРАВІ ВІЙНИ З НІМЕЧЧИНОЮ

ВАШІНҐТОН, 2. цьвітня. — Резолюція, предложена конґресови предсїдателем комісії для заграничних справ, послом Флудом, звучить:

„З огляду на те, що останний поступок цїсарського німецького правительства не є в дїйсности нїчим иншим, як війною проти правительства і народу Злучених Держав, тому

нехай буде ухвалене сенатом і палатою послів Злучених Держав в Америцї, зґромаджених в конґресї, щоби отсим формально проголосити воєнний стан між Злученими Державами і Німеччиною, котрий то стан зістав Злученим Державам накинений, і отсим дати президентови повновласть, щоби не лише приготовити край до оборони, але також ужити всеї сили і всїх средств, аби перевести війну проти цїсарського німецького правительства і довести її до успішного закінченя".

ВОЄННА РЕЗОЛЮЦІЯ ПРИЙДЕ ПІД ГОЛОСОВАНЄ В СЕРЕДУ ВЕЧЕРОМ.

ВАШІНҐТОН, 3. цьвітня. — **Панує загальне переконанє, що спільна воєнна резолюція перейде в обох палатах найдальше завтра (то є в середу) вечером без жадного поважнїйшого спротиву.**

Натомісць надїють ся горячїйшої дебати над білем в справі заведеня примусової воєнної служби.

Воєнна резолюція находить ся після реґуляміну в комісіях для заграничних справ. В середу рано буде предложена обом палатам до принятя.

СПОСІБ ВЕДЕНЯ ВІЙНИ СПОЧИВАЄ В РУКАХ ПРЕЗИДЕНТА.

ВАШІНҐТОН, 3. цьвітня. — **Справа, чи Злучені Держави вишлють війска на терен війни в Европі, правдоподібно не буде рішати ся в конґресї.**

На підставі ухваленя воєнної резолюції сам президент буде мати право рішати, в який спосіб ужити воєнну силу Злучених Держав.

ПРИМУСОВА ВІЙСКОВА СЛУЖБА ВІД 19 ДО 22 РОКУ.

ВАШІНҐТОН, 2. цьвітня. — **Посол Кан з Калїфорнії вніс нинї законопроєкт, виготовлений ґенеральним штабом, після котрого всї горожани у віцї від 19 до 22 лїт були би обовязані до служби при війску.**

Сенатор Чемберлен вніс до сього білю доповненє, щоби сейчас покликати під оруже мущини у віцї 20 лїт.

ЗЛУЧЕНІ ДЕРЖАВИ НАДІЮТЬ СЯ ЗА 4 МІСЯЦІ 1,200.000 АРМІЇ.

ВАШІНҐТОН, 3. цьвітня. — **Воєнний департамент робить приготовленя, щоби в протягу 4 місяців виставити 1,200.000 війска.**

Правильна американська армія числить під теперішну пору 125.000 людий. При помочи дальшого рекрутованя правильна армія має бути збільшена на 280.000. Мілїція числить тепер 160.000, з чого 65.000 находить ся вже під оружем. Після істнуючих законів на жаданє президента сила мілїції може бути побільшена до висоти, числячи по 800 людий на кождий округ, який вибирає конґресмена.

Крім того числять на 500.000 жовнїрів, покликаних на підставі плянованої примусової служби військової.

БРАК 10.000 ОФІЦИРІВ.

ВАШІНҐТОН, 3. цьвітня. — Військові круги продумують над способами, щоби зарадити недостачі в офіцирах.

Число офіцирів у правильній армії виносить 7.000, а 8.000 в мілїції. Є в плянї, щоби 6.000 офіцирів покликати з теперішних жовнїрів. Разом число офіцирів виносило би 23.000.

При поставленю 1,200.000 армії показав би ся все ще брак 10.000 офіцирів.

НА ЗОРУЖЕНЄ ТРЕБА НАЙМЕНЬШЕ ТРИ МІЛЇЯРДИ ДОЛЯРІВ.

ВАШІНҐТОН, 3. цьвітня. — **Щоби приготовити ся до війни, правительство потребує на переведенє зоруженя найменьше три мілїярди долярів.**

Фінансова комісія працює тепер над виробленєм пляну, щоби уможливити стягненє такої суми до державного скарбу. Часть членів комісії є за затягненєм позички, більша знова часть домагаєть ся, щоби потрібну суму стягнути через переведенє уподаткованя.

НІМЕЦЬКІ КОРАБЛЇ МАЮТЬ БУТИ ЗАБРАНІ.

НЮ ЙОРК, 2. цьвітня. — **600 цлових урядників ожидає приказу з Вашінґтону, щоби взяти в посїданє німецькі кораблї, які находять ся в американських пристанях.**

Для переведеня сього придїлено властям ескадру торпедовців.

В пристани в Ню Йорку находить ся 27 німецьких кораблїв.

ЗАТОПЛЕНЄ АМЕРИКАНСЬКОГО ЗОРУЖЕНОГО КОРАБЛЯ „АЗТЕК".

ВАШІНҐТОН, 2. цьвітня. — **Від французької адміралїції прийшла вістка, що німецька лодка затопила американський корабель „Азтек", який був в дорозї з Ню Йорку до Гавр (у Франції).**

Частину залоги виратувано, про 11 моряків нема досі жадної вісти.

Корабель „Азтек" був зоружений двома гарматами і числив 3.700 тон. Його набір складав ся зі средств поживи, вартости 500.000 долярів.

В РОСІЇ:

Російські робітники вважають німецького цїсаря і канцлера ворогами російської свободи.

ЛОНДОН, 2. цьвітня. — Член думи Скобелев, містопредсїдатель робітничої ради, виголосив з нагоди демонстрації перед будинком думи промову, в якій остро виступив проти німецького цїсаря і канцлера. Він заявив отсе:

„Цїсар Вільгельм і державний канцлер є найнебезпечнїйшими ворогами російської свободи. На облудний привіт, який післали російським революціонерам Вільгельм і Бетман-Гольвеґ, можна відповісти лише баґнетом. Ми не можемо подати руки до згоди німецькому народови, аж доки він не освободить ся від проклятих Гогенцолернів і Бетмана-Гольвеґа".

На зборах делеґатів робітників і війска принято резолюцію отсього змісту:

„Освободивши Росію, нашою задачею буде освободити і прочі народи. Нехай тремтять перед нами царі, цїсарі і їх прислужники, але народи, котрі бажають свободи, нехай відносять ся до нас з повним довірєм і надією".

Заява Мадярів з приводу революції.

ГАГА, 2. цьвітня. — **„Угорське оруже нїколи не буде підпирати привerненя давного російського режіму.**

„Російська автократія, а не російський нарід виповів нам війну. І хоч ми ще на поли битви стоїмо супроти себе як вороги, то висказуємо надію, що російський нарід буде небаром збирати обильні жнива зі здобутої свободи".

Сього змісту резолюцію внесено заходами опозиційної партії в угорськім парляментї.

Про рівноправність жінок рішать конституційні збори.

ПЕТРОҐРАД, 2. цьвітня. — Президент думи, Родзянко, заявив нинї перед делеґацією, яка поставила домаганя в справі рівноправности жіноцтва в Росії, що він годить ся вповні з тими домаганями та що ся справа буде предложена до порішеня конституційним зборам.

Фінляндія вже тепер одержить повну свободу.

ВАШІНҐТОН, 2. цьвітня. — **Американський посол зі Стокгольму доносить, що на відбуваючім ся тепер засїданю фінляндського сенату буде порішена справа повної свободи для фінляндського народа.**

Ся справа є згідна зі заявою нового російського правительства і з його поглядами щодо признаня ріжним народам, а передівсїм Фінляндцям і Полякам, самоуправи в межах Росії.

Великий князь Николай Николаевич на Кримі.

ЯЛТА (Крим), 2. цьвітня. — **Великий князь Николай Николаевич прибув до своєї посїлости в Алюпцї (недалеко від Ялти). В його товаристві находить ся двох комісарів, призначених новим правительством.**

Привіт американського конґресу.

ВАШІНҐТОН, 2. цьвітня. — **Посол Ґудвін з Арканзо вніс нинї в палатї послів резолюцію, в якій висказуєть ся желаня російському народови від американського конґресу з приводу заведеня в Росії народного правлїня.**

Резолюцію відослано без дебати до комісії для заграничних справ.

ЦЕНТРАЛЬНІ ДЕРЖАВИ Є ГОТОВІ РОЗПОЧАТИ МИРОВІ ПЕРЕГОВОРИ.

БЕРЛІН, 3. цьвітня. — **Предложенє ґр. Черніна, австро-угорського міністра для заграничних справ, щоби воюючі держави розпочали наради в справі мира, не застановляючи воєнних операцій, представляє ся яко бажанє центральних держав і їх союзників. Центральні держави не лише одобрили предложенє ґр. Черніна, але також воно було потверджене на останній конференції, в якій брали участь представителї всїх чотирох союзних держав.**

НІМЕЧЧИНА НЕ ДУМАЄ ВИПОВІДАТИ ВІЙНУ ЗЛУЧЕНИМ ДЕРЖАВАМ.

БЕРЛІН, 3. цьвітня. — Німецька преса одержала зміст промови президента нинї о год. 10-тій перед полуднем.

Німецькі часописи, покликуючи ся на урядові жерела, подають, що Німеччина не змінить свого становища навіть в тім случаю, коли конґрес ухвалить резолюцію, згідну з поглядами президента.

Німеччина зовсім не має наміру виповідати Злученим Державам війну анї не думає розпочинати проти них якихось воєнних кроків. Кампанію підводних лодок буде ведена й дальше таксамо, як була ведена від 1. лютого. Однак способи переводженя кампанії на мори є тїсамі супроти Злучених Держав, що й проти всїх невтральних держав.

Таксамо німецьке правительство не думає заводити якихось окремих заострень зглядом американських горожан, які позістали в Німеччинї. Американцям в Німеччинї признано тїсамі права, які прислугують горожанам держав невтральних.

Важна нарада в німецькій головній кватирі.

АМСТЕРДАМ, 2. цьвітня. — **Австрійський цїсар удав ся враз з міністром для заграничних справ, ґр. Черніном, до головної німецької воєнної кватири, в якій перебуває німецький цїсар. Участь в нарадах візьме також німецький канцлер, Бетман-Гольвеґ.**

З приводу, що в нарадах беруть участь австрійський міністер для заграничних справ і німецький канцлер, тому можна заключати, що на нарадах будуть порушені справи, які відносять ся в першій мірі до заграничної полїтики осередних держав. Передівсїм буде обговорене становище осередних держав на случай виповідженя Німеччинї війни Злученими Державами.

—o—

АНГЛІЙСЬКИЙ 10.000-ТОНОВИЙ КОРАБЕЛЬ ЗАТОПЛЕНИЙ.

НЮ ЙОРК, 3. цьвітня. — **Корабельна компанія „Вілсон Стімшіп Лайн" одержала повідомленє, що її корабель „Канізаро" (9.900 тон) зістав затоплений недалеко від англійської пристани Фалмут.**

Корабель відїхав з Ню Йорку з набором збіжа дня 14. марта. Залогу корабля виратувано.

"SVOBODA" (LIBERTY)
the Ukrainian newspaper
Published three times a week: Tuesday, Thursday and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Established 1893.

JOSEPH STETKEWICZ, editor
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ANDREW SAWKA, manager
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at the Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

SUBSCRIPTION:	ПЕРЕДПЛАТА:
In United States:	В Злучених Державах:
$2.50 per year	на рік $2.50
$1.25 per 6 months	на пів року $1.25
$1.00 per 4 months	на 4 місяці $1.00
In Jersey City and to foreign countries:	В місті Jersey City і за границю:
$3.25 per year	на рік $3.25
$1.75 per 6 months	на пів року $1.75
$1.00 per 3 months	на 3 місяці $1.00
Single copy 3 cents.	Поодиноке число 3 центи.

За кождну зміну адреси платить ся 5 центів.

Адреса: SVOBODA
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Всї моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу „Svoboda".

При висиланю замовлення належить долучити моні-ордер або чек.

Число телефону 478 Jersey City.

AMERICAN ASSOCIATION OF FOREIGN LANGUAGE NEWSPAPERS MEMBERSHIP LABEL

За всї оголошення поміщувані в „Свободі" редакція не відповідає. — Рукописий не звертає ся.

З біжучої хвилї.

З кождим днем стає чимраз яснійше, чому великі американські капіталісти, що сидять у своїх офісах при Вол стріт в Ню Йорку, за всяку цїну пхали Злучені Держави до війни.

Анґлія заплатила величезну суму (50 мілїонів долярів) сталївим в Бетлегем, Па., за доставлену амуніцію не золотом, але довжними скриптами, платними в дуже короткім реченцї. Найдальше в два роки по їх виставленю ті скрипти мусять бути викуплені і вони не можуть перейти в инші руки. Тесаме стало ся з заплатою численних инших достав, або ще станеть ся, бо американським фірмам не лишить ся иншого вибору, як вдоволити ся кусником паперу замісь золота.

Та капіталїсти при Вол стріт мимо того не уважають ще Анґлії за непевного вірителя, хоч всетаки Анґлія в їх очах стратила дуже много, бо платить напером там, де зобовязала ся платити золотом. І тому фабрики амуниції, щоби вести дальше доставу, не діставши з Анґлії золота, тепер самі мусять послугувати ся своїм кредитом. За всї сирі продукти вони мусять платити готівкою, а що тої готівки не дістають з Анґлії, то роздобувають її в сей спосіб, що випускають щораз то на більшу суму акций і шери своїх фабрик. А чим більше шерів, тим меньша дивіденда, тим меньші зиски...

І тому, коли ті дивіденди або зиски мають прийти, то мусить Анґлія виграти війну. І з тої причини американські капіталісти всїми силами напирали на американське правительство, щоби воно помогло Анґлії виграти війну.

„Дзєнїк Зъйондчони" помістив вже дві статі на тему сепаратистичних рухів Литовців. В одній своїй статі ся шікаґовська польська ґазета послугуєть ся працею француського публіцїста, Маріюса Леблона.

Леблон дивить ся на литовсько-польську справу цїлком зі становища Поляків. Він каже, що Литовцї — се нація недороcла, слабо розвинена, мало культурна. Каже, що Литовцї не мають своєї лїтератури, хоч в иншім місци жадує, що Литовцї дали Полякам свої найкращі лїтературні сили: Міцкевича і Словацкого. Вони дали також Полякам Косцюшка і инших визначних людий.

В однім місци Леблон говорить:

Що-ж отже лічить Европа з реклямаціями Литовцїв, Українцїв, Македонцїв, Словенцїв, Моравцїв, Словаків, Дальматійцїв, може й Шлезаків, а хоч би навіть мешканцїв Ісляндії?..

Не сотворить ся хиба стільки відділних держав, з королями, взятими зі старого німецького гарему. Нема цїлком охоти вискавувати свої сили на оброблене так богато окремих конституций, анї платити за кошти суджения спорів і сварок в кождім з тих країв, бо міжнародний трибунал буде мати важнїйші справи і труднощі до розвязання. Завтрішна Европа не зробить того для демократії, що зробила давнїйша Німеччина для аристократії своїх князівств; не розпорошить цивілізації на летючім піску малих народностий, подібних до того пилу дармоїдних князів зі середновічної Німеччини!

Вимагаючи сама від тих народностий принята тягарів і обовязків лише друго-рядних, признасть їм також Европа такісамі права — зрештою повні і належно загарантовані — льокальні. А коли щойно ті демократії, ті політики, ті лїтератури і ті штуки — литовські, українські, альбанські й ісляндські — видадуть великих мужів, великих мислителїв, великих добродіїв, то тодї постепенно і віміру „съвітлих услуг", але правдиво відданих людскости, Европа признасть їм титули верховодячі, державні — народности.

Коли читаєш реферат Леблона, то мимоволі мусиш сказати, що сей „публіцист" або дуже мало ознакомлений з тими народами, про котрі згадує, або стоїть на польській службі. Так потрафить писати не демократичний Француз, але шовіністичний Поляк.

Вже й сліпий побачив би, на якім ґрунті виросла польська культура, лїтература і штука. **Хто був Міцкевич? — Син Литви, але зрадив свій нарід і пішов на службу Поляків!** Ще богато, богато инших є йому подібних.

Цїла „теперішна Польща" основуєть ся на зрадницькім фундаменті. Вироднї сини других народів двигнули її до нинїшного уровеня культури.

Але житє кипить як між Литовцями так і між Українцями. Того житя нїхто не здавить, не придусить його, Польща, коли вона не буде складати ся з властивого, польського елементу, то мусить ще раз розлетїти ся. А европейські демократії повинно залежати на тім, аби в Европі запанувала згода і мир. Сього не буде, коли не буде рівности всїх народів, які добивають ся і мусять добити ся самостійности.

У француськім „Журналь де Дебатс" (з 22. січня б. р.) читаємо, що незалежний комітет для німецького мира розсилає тепер брошуру проф. Шефера, в якій між иншим говорить ся:

Німеччина була би сильно загрожена, коли би згодила ся на дальші уступки для Поляків. Я розумію, що вона (Німеччина) не повинна під жадним услівем допустити до того, щоби Литовцї, Білорусини і Українцї віддати знова в руки Поляків.

НОВА НЕБЕЗПЕКА.

Статї о. Понятишина (Історія Українського Дня) виказують ясно як на долонї всї заходи і їх трудности в справі Українського Дня. Пригадуючи історію наших змагань від Сойму, ми можемо ще раз ствердити на сім місци отсе:

1. Що провідники Федерації протягом цїлого року ніяк не хотїли занятисї ся видвигненем українскої справи перед съвітове форум. Не заложено анї пресового бюра, анї загалом не пороблено ніяких серіозних кроків в сій справі.

2. Що провідники Федерації бавили ся за той час иншими справами, як: вічами для самих Українцїв, соціялїстично-партійними парадами, підкопуванем Українського Народного Союза і удаєсм на духовенство, знеславлюванем людий, що бажали від Федерації дїйсної роботи для української справи і т. п.

3. Що в справі матеріяльної помочи для жертв війни ті пани не лише не зробили нїчого, але противно, вони ще навіть убивали аґітацію за збиранем запомогових фондів, а старали ся як найбільше скріпити адмінїстраційний фонд (Фонд визволеня України), з якого покривали собі ріжні забаганки.

Та не конець на тім. Коли зорґанізувала ся Українська Рада і в її імени почав о. Понятишин заходи коло введання Українського Дня, то ми бачимо, що федерацийники в тій хвилї і повірили в свої сили і пригадали собі на свій обовязок та вислали чим скорше депутацію до президента, щоби він „назначив Український День". Хотїли отже забавити ся в конкурентів і показати народови: „Дивіть, ми маємо доступ до президента і то ми введали Український День".

Але, як знаємо, „пошили ся в дурнї", бо Український День залежить від конґресу, а федерацийники про се не знали. Довідали ся аж тодї, коли о. Понятишин звернув справу на властиву дорогу. І тут вже зачинаєть ся **злоба.** Бо саму поїздку до президента можна ще зрозуміти. Можна федерацийників оправдати тим, що вони хотїли надробити те, що занедбали, і зреабілїтувати ся в очах суспільности. Колиж однак вони побачили, що їм так легко штука не вдала ся, то, яко чесні люди, повинні були уважати свою справу за програну і лише дивити ся, як то їх противникам пощастить ся. Тимчасом федерацийники пускають ся на бездорожа: **Чернять о. Понятишина і Українську Раду, неначе би то вони робили брудну конкуренцію, а ще дальше стараються ся убити справу Українського Дня,** бентежать телеґрамою від скрентонського Союза посла Геміля, а рівночасно перед суспільностию подають телеграфічні вістки про кожду стадію, в якій находить ся наша справа. Далї, далї хочуть в українську суспільність вмовити, **що то вони стараються ся про Український День, а перешкаджають їм в тім ділї... о. Понятишин і Українська Рада. Вони навіть хочуть накликати поліцію на о. Понятишина та представляють його яко нельояльного горожанина Америки. Така то нагорода має стрінути щирого сина України.**

Се вже така чорна справа, якої не допустив ся доси нї один Українець. Се прямо переходить усяке поняте звичайної людскости.

Коли мимо всїх перешкод конґрес ухвалив Український День, тодї федерацийники без якогось одноцїльного пляну акції закладають собі фіктивний комітет і висилають до ріжних міст приказн, щоби прямо ошукувати Українську Раду, збирати гроші в її шпики і присилати їх до Федерації. В той спосіб федерацийники пробували, чи їм не вдалоб ся захопити в свої руки навіть тї гроші, які зібрали би комітети Української Ради. В якій цїли видано такі приказн, нехай судить сама суспільність. **Коли би наміри були чесні, то пощо уживати нечесних способів?**

З того сумного факту, який став ся підчас заходів про Український День, можна робити ріжні заключеня. Одно яскраво впадає в очи, а то, **що федерацийники за всяку цїну хочуть представити себе одинокими правдивими Українцями,** а инших стараються ся очернити всїми способами. Ба, що більше: вони стараються ся справу вбити, а щирих, дїйсних людий працї застрашити і скривдити на чести, а навіть спричинити переслїдування зі сторони державної власти. З того виходить, що **ми маємо до дїла із зорґанїзованою анцією, яка має на цїли не лише нищити українську справу, але ще й на очах суспільности знищити тих людий, котрі дїйсно займають ся українською справою і стараються ся запобігти шкідливим затїям.** Тут новторяєть ся подібна історія, як бувало в Росії за часів царського режиму: зрадники Росії, за урядових становищах, приготовляли погром Росії, а коли дїйсні патріоти виступили проти тої зради, то тих людий карали царські посіпаки смертию. — Тесаме ми бачимо у нас. **Ми сьміло можемо написати, що ми маємо до дїла зі скритими провокаторами між нашим народом;** сї провокатори нищили, нищать і будуть нищити українське житє і Українців яко людий усїми способами.

Маємо отже до дїла з новою небезпекою в нашім народї. Ся небезпека гірша ніж кацапство. Кацапи отверто признають ся, що вони не Українцї і відрікають ся України. Тому ми сьміло і просто можемо їх поборювати. Провокатори взяли ся иншого способу. Нападають на всїх чесних Українцїв і називають їх то зрадниками то запроданцями, а тимчасом самі стараються ся нищити всї прояви народного житя і нищити чесних людий. Перед съвітом вони представляють ся також яко правдиві Українцї.

Страшне лихо, яке донедавна було признаною російської революції. Революціонерів все хтось зраджував в останній хвилї і тому мало коли удавали ся революційні пляни. Тими зрадниками були аґенти-провокатори, які удавали революціонерів, а стояли на службі царської поліції.

Що робити нам? Мусимо признати ся, що провокатори вбили в український нарід клин. Своїми сїтями обмотали богато ідейних одиниць, які несьвідомо йдуть за їх кличами. Обовязком усїх щирих Українцїв є слїдити всї затїї провокаторів і подавати їх до прилюдної відомости. Тут однак треба совістної праці цїлої української суспільности. Небезпека тим більша, що ми її дотепер легковажили. Кождий думав, що правда сама вийде на верх. І дїйсно правда виходить на верх, але забогато людий вже затратило почуте правди і уважають неправду за правду. Богато знова сьвідомо вже йдуть за неправдою і тих вже не вдасть ся навернути.

...Одним словом: мусимо признати ся, що з нашим народом в Америці роблять диво міжнародні злочинцї. До боротьби з національним нещастєм обовязаний кождий дїйсний Українець. Тут загрожена честь та істноване українського народу!

Мих. Грушевський.

ЗНАЧІНЄ ГАЛИЧИНИ ДЛЯ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ СПРАВИ.

Слабою стороною дотеперішного розвою українства було те, що з причини всяких перепон і заборон його ідеї не могли ширити ся в Росії в масах людности. Вони захопили лише розмірно нечисленну часть української громадянства, яка найблизше стояла до національного руху і його огнищ. Сей власне брак широкого розповсюдненя української національної ідеї серед громадянства робив ілюзію, нібито українство — се щось невиразне, необчислене, якась „музика будучности", котру можна нагинати в який бік хочеть ся, — можна давати українству пашпорт на „безпрепятственное слѣдованіе" далї, чи притримати його при котрійнебудь заставі; позволити йому розширити свою програму, чи поставити йому межі „домашного употребленія", або й зовсім звести „на небытіе". Такі ілюзії мало-правительство, мають і земляки, які підіймають дебати на тему, чи бути українству чи не бути.

Але в останнїх часах при тім спускаєть ся з очий факт рішучого значіня, а саме те, що в певній частині українського народу, української землї — українська національна ідея вже ввійшла у сьвідомість усеї суспільности, усього народу; стала органічним складником його житя, підвалиною всякої культурної чи політичної роботи. Розуміється я говорю про Західну Україну, про Галичину. Факт сильного розвою, велитенського зросту там української національної сьвідомости в останнїм чвертьстолїтю відомий многим. Але не всї ті, що знають, відповідно оцїнюють її і його і то значінє, яке він має для українства взагалі — для цїлої соборної України.

Щодо значіня національного житя Галичини для України взагалі то на російській Україні можна було замітити, що богато людий уважало його скінченим з хвилею, коли знято було заборону українського слова в Росії і мала ся спромога працювати тут (в Росії) над українством свобідно. **Так немовби Галичина була потрібна тільки для того, щоб у галицьких виданях друкувати се, чого не можна було друкувати в Росії, і як сеї потреби в галицьких виданях не стало, то сї видання і всьо галицьке взагалі стратило всякий інтерес для України.** Навіть більше — **видно було деяку охоту підчеркувати се, що Галичина тепер тільки для Галичан, а російські Українці заживуть „своїм житєм" і самі витворять нові основи для свого національного житя...**

Але ся оцїнка відносин хибна. Значінє Галичини для України взагалі не скінчилось і навіть ще довго не скінчить ся. Не лише тако значінє, яке в живім органїзмі має кождий орган, кождий член, кожда частина, від здорового розвою котрої залежить здоровлє й сила цїлого орґанїзму; **Галичина має більше, спеціяльне значінє: значінє української землї національно розвиненої супроти инших українських земель національно нерозвинених.**

Я не панеґірист*) галицького житя. Поруч добрих сторін я ясно бачу лихі сторони його, спричинені тими тяжкими обставинами, в яких прийшло ся жити і розвивати ся сим українським форпостам. Тут не місце про се ширше говорити і я лише хочу зазначити, що **поки російська Україна сама не розвине у себе сильного, інтензивного національного житя, доти Галичина, що перейшла вже сю фразу, буде йти вперед неї, або лїпше сказати — буде наступати їй на запятки і підганяти її буде наперед.** Не якимись кольосальними здобутками чи розкішними цвітами національної культури; мала й убога Галичина, полишена своїм власним культурним силам, своїм власним економічним засобам, може й не спроможе ся на якісь такі імпозантні цвіти й овочі. Але кождим проявом свого житя, **розвиненого на національній основі,** що буде сьвідчити про повноту національного житя, **Галичина будити-ме національну совість в української суспільности Росії,** буде пригадувати їй, що вона ще не перескочила сього барєра і не може, справивши ся з національним питанєм, свобідно й успішно заднати свої відносини культурні, політичні, економічні. **При сильнїйшім зрості українського житя в Росії звязки з Галичиною, стичність з українською суспільностию Галичини мусять неминуче зростати,** й такі пригадки від галицького житя українському громадянови мусять приходити все частїйше і частїйше.

І отсе є тою сильною сторожю, тим арісгардом українського житя, що скорше чи пізнїйше перепинить українських дезертирів й засоромлених, збентежених пожене знова наперед, до походу, **до боротьби за національні права, за національне житє.**

Після того, як одна частина українського народу, української землї, стала вже на національнім ґрунтї, осьвідомила ся національно, приняла й перевела через усе своє житє постулят всестороннього розвою, всеї повноти національного житя, — ся справа рішена і для всього українського народу, для всїх живих і ненароджених земляків на Україні. **Нї поодиноким українським землякам, живим чи ненародженим, нї цїлим українським краям чи кутам вже не прийдеть ся рішати питаня, чи бути українству чи не бути, а як бути, то з яких границях культурного житя? Се питанє рішене в практиці Галичиною,** і виключати, осьобоняти себе від національного українського житя значить підписувати собі сьвідоцтво убожества, духовної нищети, національного калїцтва, нездатности до житя і розвою, до праці й боротьби. Розумієть ся, ніякі українські краї такого сьвідоцтва собі не підпишуть; не заявлять, що вони українського національного житя, як вона в инших українських землях розвинуло ся, у себе мати й бачити не хочуть.

*) Панеґірист — той, що в письмі когось або щось перехвалює.

ЧИ МАЄ ПОВСТАТИ КАТОЛИЦЬКА ДЕРЖАВА?

В европейських часописах появляють ся вісти про майбутнє сотворене католицької держави, яка мала би повстати вразі погрому центральних держав. Кореспондент лондонської ґазети „Дейли Телеграф" доносить з Риму, що Баварія має бути вилучена з німецького союза і злучена з Австрією. Тим би повстати нова держава, „Австро-Баварія". Ся справа була вже предметом нарад між баварським королем і австрійським цїсарем, а також між віденськими і монахійськими політиками.

Кореспондент медіолянської часописи „Ідея Національє" доносить з Берна (Швайцарія), що цїли Австрії, які мають поперте Ватикану, і неспокійні слухи, що Німеччина програє війну, змушують Австрію змінити своє дотеперішнє становище.

„Переконане, — пише згаданий кореспондент — що Австрія в кождій хвили може обмежити свої сили для себе самої, викликало в Берлінї велике занепокоєне. Поява німецького цїсаря у Відни викликала велике заціканлене. Підчас свого побуту в товаристві австрійських офіцирів у Відни цїсар мав сказати, що „се було би нещастє, коли би Німеччина, яка доси понесла найбільші жертви, поносила ще й найбільші кошти". Пізнїйше рознесла ся вістка, що австрійські дипльоматні робили переговори з політиками полудневонімецьких держав, аби злучити Баварію в один союз з Австрією.

* * *

„Австрія — пише дальше кореспондент — сподїваєть ся знайти в Баварії сильного і доброго союзника. А що Баварія є найбільше католицьким краєм Німеччини, тому в сих плянах посередничить папа".

Дальше сей кореспондент доносить, що від якогось часу баварський король почав тратити симпатії і через се удав ся був до головної кватири і до цїсаря, а цїсар поїхав відтак до Віднї, щоби розслїдити цїлу справу.

„Ватикан — кінчить кореспондент — стараєть ся сотворити одну сильну католицьку державу: Австро-Баварію, а в сих плянах помагають йому лондонські і париські аґенти".

МАРКО СКРИПНИК.

Не сумуй...

Не сумуй, коли сніг вкрив
Садя, ниви і поля;
Не сумуй, коли на тебе
Впаде горе і журба.

Вір, що скоро сонце встане,
Зацвитуть ліси, гаї,
Забурчать ручаєм води,
Щезнуть злиднї всї твої...

ПРОМОВА П. ДЖ. А. ГЕМІЛЯ В ПАЛАТІ ПОСЛІВ В СПРАВІ УКРАЇНСЬКОГО ДНЯ.

Промова п. Геміля вийшла друком на 4-ох сторінках. На першій стороні (титуловій) є отсї слова:

THE RUTHENIANS (UKRAINIANS)

EXTENSION OF REMARKS
OF
HON. JAMES A. HAMILL
OF NEW JERSEY
IN THE
HOUSE OF REPRESENTATIVES
February 21, 1917

Washington.
Government Printing Office
1917

Сама промова розпочинаєть ся на 2-гій стороні, а кінчить ся на 4-тій. Вона звучить дословно ось-так:

EXTENSION OF REMARKS
OF
HON. JAMES A. HAMILL.

On the joint resolution (S. J. Res. 201) requesting the President to appoint a day for the relief of the Ruthenians (Ukrainians).

Mr. HAMILL. Mr. Speaker, this resolution was conceived in a spirit of humanity. It explains its own purpose. Millions of Ruthenians have been sorely oppressed and scourged by the ravages of war in eastern Europe and no helping hand has thus far been extended for them, save the feeble assistance which a few of their own people from the Ukraine now residing in America have been able to render.

The matter was first brought to my attention by the very reverend administrator of the Ruthenian Catholic Diocese in the United States, the Rev. Father P. Poniatishin, through his counsel, Mr. William J. Kearns, of the New Jersey bar. Before the Christmas holidays Mr. Kearns consulted me with reference to the adoption of some measure of relief for the Ukrainians, especially for those in war-stricken Galicia, Bukowina, and other Provinces of Austria. Then I received a letter from the very reverend administrator, which I beg to insert, as follows:

Newark, N. J., December 27, 1916.

Hon. JAMES A. HAMILL, M. C.,
Jersey City, N. J.

MY DEAR CONGRESSMAN: I have to thank you most cordially for the deep interest you are taking in the cause of our Ruthenian war sufferers, and to say that the Ruthenians who have made their homes in this country will always feel that they owe you a sincere debt of gratitude. In our diocese in the United States there are at least 600,000 souls from Galicia, besides some 500,000 more Ruthenians, who are also of Ukrainian origin, from Hungary, Bukowina, and other parts of Austria. I know I speak the true sentiment of my people in expressing our warmest appreciation of your efforts in their behalf. These people deeply sympathize with their afflicted brothers, but have been unable to render them much practical assistance in their great misfortunes and terrible sufferings. Millions of our people in Galicia have been deprived of all their property and belongings and are in actual need of the necessaries of life. In Galicia alone, prior to the war, there was a Ruthenian population of some 4,000,000. At least 1,000,000 of these former inhabitants have been driven out of their country through the scourge of war, and are wandering without home or friends through other parts of the Austrian Empire. These Ukrainians seem to have been forgotten, or overlooked, for notwithstanding that measures of relief have been undertaken for other nationalities, nothing whatever of a systematic, regular character has yet been done for them. If the President of the United States would designate a day for the collection of funds to relieve their destitution I feel that America out of its great, generous heart would respond nobly. May I, therefore, supplement the request of my counsel, Mr. Kearns, that you stand sponsor for a resolution requesting the President so to act?

With sentiments of deep respect, I am,

Very sincerely, yours,

P. PONIATISHIN,
Administrator.

On January 3, 1917, Very Rev. P. Poniatishin, with his counsel, came to Washington with reference to this measure and enlisted my interest more thoroughly. On January 23, 1917, they visited the Capitol again, and on January 24, 1917, the resolution was introduced in this House and simultaneously in the Senate. Senator HUGHES of New Jersey stood sponsor for it in the other House, and the Senate Committee on Foreign Relations reported it with unanimous approval. It passed the Senate and has now been substituted on the House calendar for my measure. It appeals to the humanitarian instinct of every Member of this House. It breathes the spirit of a broad charity. The great American heart will unquestionably respond with a warm and generous sympathy, and prompt the citizens of our country, irrespective of racial origin, to aid materially millions of their fellow human beings whose sufferings are simply incredible and who are unable to help themselves.

Probably no section in all war-stricken Europe has undergone so terrible an affliction as has the country inhabited by the Ruthenians in eastern Galicia and the northwestern part of Bukowina. Before the war, in Galicia alone there dwelt 4,000,000 of these people. Their country has been so terribly ravaged by war that it may be regarded as almost irretrievably ruined, for its people are scattered and hundreds of thousands of them are to-day homeless and lack the very necessaries of life. College professors, clergymen, lawyers, doctors, and merchants have been deprived of their all and their families reduced to destitution, and compelled actually to beg for bread. They lack necessary clothing to protect them against the cold of an Austrian winter and many of them, according to reliable reports, are absolutely without shoes and stockings. Their country has been overrun and raked fore and aft by the most terrible war ever known, not only three or four times in general military movements, but by innumerable, deadly, and devastating minor skirmishes, entailing vast suffering and destitution. Since the taking of Lemberg and its recapture, and both prior to an since the siege and fall of Przemysl, there has been an uninterrupted, desolating warfare raging throughout this region, which has told most terribly upon the Ruthenian population.

No contributions or measures of relief collected or intended for the other war sufferers ever reach these Ruthenians. Theirs is a typical instance of a people who have been actually submerged; they are, in fact, a forgotten race, and yet these Ukrainians constitute a nation just as clearly and sharply defined as do the Poles, the Russians, or the Bulgarians. There are few people who understand that the Russian tongue is a language as foreign to a Ruthenian as French is to an Italian. Unfortunately these people and their country are little known either in Europe or America, although they have existed for centuries as a distinct race and nation, while their ancient capital of Kiev, on the river Dnieper, rivaled at one time in wealth and magnificence the capital of the Eastern Roman Empire, but that was before it was pillaged and destroyed by the Muscovites.

The Ukraine covers about 328,185 square miles, and its territory is therefore one and one-half times as large as the present-day Germany. In eastern Galicia, the northwest of Bukowina, and the northeast of Hungary there is a Ruthenian population of 4,200,000 souls, or rather there was such a population there before the war began, while the Ruthenian race, populating the Ukraine, numbers, or rather did number prior to the war, nearly 40,000,000 souls. Millions of them have been slain, maimed, crippled, and irreparably ruined by the belligerents on both sides, and no hand has been raised as yet in any regular or systematic way to relieve the distress of this particular people.

The first Ukrainian immigrants came to America about 40 years ago. Many of them came here to better their economic conditions; some of them fled before the political and religious persecution. This tide of immigration has immensely increased in late years, and continued until the war began. At present there are a million Ukrainians in the United States, and 200,000 in Canada. In Canada they are mostly farmers, having settled in the great wheat-producing Provinces of Manitoba, Saskatchewan, and Alberta. In the United States they are laborers, miners, farmers, skilled workmen, and business men. The conditions in America from the very beginning favored the development of the Ukrainian immigrant. The man that under the oppressive circumstances in the old country seemed doomed to eternal dependence had here in America a chance. As it is usually the case with all the Slavonic immigrants, the Ukrainians settled in large colonies in different industrial centers. Having provided homes for their families, their next endeavor was to provide for their own spiritual needs, and on this they never spare money and sacrifice. So the churches were built, beneficial and educational organizations were founded, economical, cooperative institutions were started, and many Ukrainian papers founded. The Ukrainians are very much interested in all these institutions, and it is considered as a national duty to be the member of at least one of them. Usually at the churches parochial schools are organized, for the purpose of teaching the children the Ukrainian language as well as the principles upon which the American civilization is built. The Ukrainians have a full confidence in the American schools, and are eager to send their children there.

CONCLUSION.

Now, however, that the terrible plight of these people, who were almost a forgotten race, has been brought to the attention of the American Congress, and that the American President has raised his voice in behalf of the submerged peoples of the world, a glimmer of hope has even come to the Ruthenians, who were well-nigh on the brink of despair—in fact, who were actually in despair—of their receiving some temporary provisional relief. Therefore, may they hopefully look forward to some amelioration of their present condition of misery and wretchedness. Hence, Mr. Speaker, I bespeak for this resolution the unanimous vote of the House. In this appeal I am joined by my colleague, Mr. FARR, of Pennsylvania, who has enthusiastically supported and aided me in all my endeavors to have this resolution enacted.

Цілу сю промову подамо в слідуючім числі по українськи.

Володимир Сиротенко.

МИ В АМЕРИЦІ СВОБІДНІЙ.

Ми в Америці свобідній
Для Вкраїни вмієм жити,
Вміем чесно, одностайно...
Пиво пити, пиво пити.

Ми всі кажем: „Сила в спілці",
Вірим в таку поговорку,
И товариств є тільки сорок...
Лиш в Ню Йорку, лиш в Ню Йорку.

І часописі ми маем,
Щоб в них думами ділитись,
Щоб в них кождий мав нагоду...
Посваритись, посваритись.

Ми всі хочем, як герої,
Бороти ся за Вкраїну
І без страху підставляти...
Чужу спину, чужу спину.

Ми всі добре памятаем
Заповіт сьвятий Шевченка,
І між нами процвитають...
Гнів, брехенька, гнів, брехенька.

Ню Йорк 14. марта 1917.

СПРАВИ „УКРАЇНСЬКОГО ДНЯ".

ОКСФОРД, Н. ДЖ.

Комітет в справі „Українського Дня" взиває всіх членів свого Комітету, щоби явили ся на мітінгу, котрий відбудеть ся в неділю, дня 8. цьвітня, о 5-тій годині пополудни в гали мітінговій. Також просимо всіх виділових до спільної наради, а тим більше всіх Українців сеї місцевости, як мущин так і женщин, аби прийшли і взяли участь в тім народнім ділі.

За Комітет:
М. Юськевич, голова; М. Доманський, кас.; М. Гуцалюк, секр.

СІМОР, КОНН.

Товариші і Товаришки! Подаєть ся до загальної відомости, що місцевий комітет в Сімор Конн., скликує дня 11. цьвітня, о 7-мій годині вечер, мітінг в справі „Українського Дня". Просимо всіх тих, котрі вписали ся до збираня жертв, аби явили ся в справі інформаційній. Мітінг відбудеть ся у читальняній гали, 45 Пайн стр.

Отсим кличемо до Вас, дорогі Товариші і Товаришки! Наближаєть ся хвиля, в якій ми можемо дати поміч нашим братям і сестрам в старім краю, котрих майно майже зовсім знищено, а помочи не мають. Отож 21. цьвітня є наше сьвято, „Український День", аби ми могли їм помочи. Станьмо дружно і доложім всіх сил, аби добре використати сей день.

За Комітет:
Іван Зелік, предс.; Дмитро Грабар, секр.; Іван Лабовський, кас.

НЮ ГЕЙВЕН, КОНН.

Українська Громадо!

Приближаєть ся для нас дуже дорогий час, важна хвиля, в котрій ми повинні взяти ся до діла, до праці.

Обовязком нашим в тім ділі за всяку ціну зєднати ся, злучити ся і разом працювати для добра нашого народу.

Відомо нам всім, що день 21. цьвітня є наш дорогий день, „Український День" і в той дорогий день ми повинні відчути нужду і терпіня наших братів і сестер у нашім родиннім краю. Бо той день неодній сироті дасть велику поміч і неодній гіркі сльози втре.

В тій цїли і в нас, в Ню Гейвен, взяли ся до праці, бо ще навіть не було проголошено „Українського Дня", як у нас були скликані збори, 7. марця 1917, з представителів братств, товариств, парохії і деяких инших одиниць, на котрих то зборах явило ся около 40 осіб, і тоді завязав ся комітет до упорядкованя „Українського Дня". До Комітету увійшли слідуючі члени: М. Довгий, С. Костів, В. Ягода, І. Підлїсний, Н. Плуговський, Я. Швець, М. Струганець, Н. Федів, М. Щинькар, А. Нацюк, А. Лисяк, П. Волчик, Д. Пучкур, І. Плуговський і Н. Штойко. Коли зістав проголошений „Український День", комітет взяв ся зараз до праці і скликав дня 18. марця загальні збори, на котрих вписало ся до праці на „Український День" 106 осіб.

З огляду на те, що в нашій місцевости треба більше осіб до тої праці, комітет повідомляє, що дня 8. цьвітня зараз по Службі Божій відбудуть ся в церковній гали другі збори, на котрі комітет запрошує всіх Українців і Українок, як тих, що вже вписали ся, так і тих, що ще не є вписані, щоби явили ся і щоби в нашій місцевости не було ані одної особи, яка віддалаб ся в тій маленькій праці на „Український День", бо праця дуже легка, але дуже важна.

Тож просимо прибути на ті збори, бо на тих зборах буде роздавати ся пушки і дасть ся інформації, як ми маємо заховувати ся в той сьвято, в той „Український День". До діла, до праці! Покажім, що і ми є щирими Українцями, щирими патріотами.

За Місцевий Комітет:
М. Довгий, предс.; С. Костів, секр.; В. Ягода, кас.

БРУКЛИН, Н. Й.

У нас завязано місцевий комітет „Українського Дня" з відпоручників усіх братств і товариств з Брукляна, Лонг Айленд Сіти і Вудгейвен. Репрезентовані є отсї товариства:

Бр. Сошествія св. Духа, Каплиця св. О. Николая зі Савт, Бр. Пресв. Тройці, Бр. св. Петра і Павла, Бр. св. Василія Великого, Бр. Рождества Пресв. Богородиці, Бр. св. Димитрія, Бр. св. О. Николая з Вудгейвен, Бр. св. Йосифа, Бр. Серця Ісуса з Норт, Тов. ім. Богдана Хмельницького, Тов. Запорожська Січ, Тов. ім. Тараса Шевченка, Тов. Українські Козаки, Тов. Просьвіта, Тов. Боян, Читальня Просьвіти, Тов. Запорожська Січ з Лонг Айленд, Тов. Зоря, Тов. Любов, Тов. Українська Рада, Бр. Серця Ісуса зі Савт і Сестр. св. Анни.

До екзекутиви зістали вибрані: о. Володимир Лотович, предс.; Іван Волянюк і Григорій Литвин, заст. предс.; Іван Гулей, секр. рек.; Володимир Яськевич, секр. фін.; Михайло Заверуха, кас.; А. Поліщук, Я. Кузьма, М. Баглай, С. Гутий і Д. Кмита, контрольори. Решта відпоручників увійшли до комітету яко радні.

Найблизші збори цілого місцевого комітету відбудуть ся в церковній гали в неділю, 8. цьвітня с. р., о 3-тій годині пополудни. Запрошуєть ся до ласкавої участи всіх тих П. Т. Родимців, котрі не належать до висше поданих товариств.

За Комітет:
о. В. Лотович, предс.; І. Гулей, секр. рек.; М. Заверуха, кас.

ШІКАҐО, ІЛЛ.

Поклик.

Українська Громадо! Чи знаєте, що „Український День", 21. цьвітня, вже недалеко? Чи знаєте, який обовязок має сповнити кождий Українець і кожда Українка підчас того дня? Нехай не буде між нами нікого, хто в тім прапамятнім дни не посьвятив би трохи праці для голодуючих у старім краю. Один лиш день нам призначили — більше такого дня не буде! Тож до діла і до праці! — кличе Вас місцевий комітет з рамени Української Ради і просить всіх, хто ще не подав своєї адреси, щоби сейчас зголосив ся на адресу місцевого секретаря: Іван Томлюк, 2150 Емерсон Евеню, або на адресу заст. секр.: Никола Моранець, 2228 В. Шікаґо Евеню.

Комітет.

ВИСИЛКА РІЧИЙ ДО „УКРАЇНСЬКОГО ДНЯ" РОЗПОЧАЛА СЯ.

Отсим повідомляємо, що висилка річий, потрібних до уладженя „Українського Дня", вже розпочала ся.

В суботу вислано часть річий до місцевих комітетів на отсї адреси:

Akron, O.—Alex Zepko (Am.); **Albany, N. Y.**—B. Krysa (Am.); **Allentown, Pa.**—J. Hucayluk (Ad.); **Ambridge, Pa.**—Alex Kibash (Ad.); **Amsterdam, N. Y.**—N. Wilczynsky (Am.); **Ansonia, Conn.**—W. D. Kurywchak (Ad.); **Babylon, N. Y.**—Theo. Haynysh (Ad.); **Bayonne, N. J.**—N. Zakaluzny (Ad.); **Bentleyville, Pa.**—M. Batiuk (Ad.); **Berwick, Pa.**—J. Dubil (Ad.); **Brooklyn, N. Y.**—Rev. Lotowych (Am.); **Carnegie, Pa.**—J. V. Choma (Am.); **Central Falls, R. I.**—P. Tityk (Am.); **Chicago, Ill.**—Rev. Korytowski (Am.); **Coatesville, Pa.**—Rev. Velyhorsky (Ad.); **Cohoes, N. Y.**—Theo. Maliglowka (Am.); **Elmira Heights, N. Y.**—J. Tarbay (Ad.); **Fall River, Mass.**—J. Shwec (Ad.); **Fogelsville, Pa.**—Bas. Mudrak (P. P.); **Fulton, N. Y.**—Vl. Zahirny (Am.); **Glastonbury, Conn.**—A. Rudakiewicz (P. P.); **Hudson, N. Y.**—Rev. Zaklinsky (Am.); **Jeannette, Pa.**—B. Senczyshyn (Ad.); **Johnston, Pa.**—Rev. Shuchowsky (Ad.); **Kansas City, Kans.**—P. Yarema (Ad.); **Leadwood, Mo.**—N. Demchyna (Am.); **Lorain, O.**—J. Senchyna (Am.); **Ludlow, Mass.**—M. Howdun (Am.); **Mattituck, N. Y.**—H. Tymchyshyn (Ad.); **McAdoo, Pa.**—Rev. Zacharko (Ad.); **McKeesport, Pa.**—Rev. Teodorowicz (Am.); **McKees Rocks, Pa.**—U. R. Committee (Am.); **Millville, N. J.**—N. Betger (Ad.); **Minneapolis, Minn.** — Rev. Chapelsky (Am.); **Minersville, Pa.**—Rev. Rubinowicz (P. P.); **Monessen, Pa.**—Rev. Pazdrey (Am.); **New Britain, Conn.**—Rev. Waszczyszyn (Ad.); **Niagara Falls, N. Y.**—W. Sydorowicz (Am.); **Northampton, Pa.**—Rev. Kuziw (P. P.); **Olyphant, Pa.**—P. Kyryluk (Ad.); **Palmerton, Pa.**—J. Hrabar (P. P.); **Pittsfield, Mass.**—E. Yaremij (Am.); **Portland, Oreg.**—H. Pelech (Am.); **Ramey, Pa.**—J. Yalechko (Am.); **Rochester, N. Y.**—Rev. Lysiak (Am.); **Rossford, O.**—J. Kaczor (P. P.); **Shamokin, Pa.**—Rev. Konstankowicz (Ad.); **So. Bethlehem, Pa.**—A. Zaparzony (Ad.); **Stamford, Conn.**—J. Kashtaniuk (Ad.); **St. Clair, Pa.**—D. Dobromil (Ad.); **St. Joseph, Mo.**—B. Oach (Ad.); **St. Louis, Mo.**—Rev. Dzendzera (Am.); **Superior, Wis.**—A. Pomaranski (Am.); **Syracuse, N. Y.**—V. Osuchiwsky (Am.); **Tams, W. Va.**—J. Rawluk (Ad.); **Toledo, O.**—N. Dmytryk (Ad.); **Troy, N. Y.** — Rev. Podluski (Am.); **Waterbury, Conn.**—Ukr. Committee (Ad.); **Watervliet, N. Y.**—M. Madarash (Am.); **West Pullman, Chicago, Ill.**—B. Spuriuk (Ad.); **Wilkes Barre, Pa.**—Rev. Hrywnak (Ad.); **Wilmington, Del.**—Theo. Jaworsky (Ad.); **Woonsocket, R. I.**—Rev. Turula (Ad.); **Youngstown, O.**—Rev. Zatzerkowny (Ad.); **Belle Valley, O.**—J. Poliwka (P. P.); **Binghamton, N. Y.**—P. Kowaluk (P. P.); **Canajoharie, N. Y.**—B. Semenyshyn (P. P.); **Coal Ridge, O.** — A. Yaremko (P. P.); **Creekside, Indiana, Pa.**—Fr. Kucharsky (P. P.); **Curtis Bay, Md.**—B. Chachka (P. P.); **East Chicago, Ind.**—J. Strychavsky (P. P.); **Easton, Pa.**—M. Kibalo (P. P.); **La Porte, Ind.**—M. Shkaraban (P. P.); **Manville, R. I.**—P. Romanyshyn (P. P.); **McIntyre, Pa.**—Theo. Fedoruk (P. P.); **New Alexandria, Pa.**—Alex Krol (P. P.); **Northumberland, Pa.**—A. Woznyj (P. P.); **Olean, N. Y.**—G. Pidskalny (P. P.); **Parkersburg, Pa.**—J. Chikosky (P. P.); **Phoenixville, Pa.**—J. Hozyasz (P. P.); **Plains, Pa.**—J. Katulka (P. P.); **Sayre, Pa.**—Rev. Iwanyshyn (P. P.); **Southport, Conn.**—N. Gayda (P. P.); **So. St. Paul, Minn.**—J. Kuzma (P. P.); **Sykesville, Pa.**—N. Czorny (P. P.); **West Newton, Pa.**—B. Szyszczuk (P. P.); **Ann Arbor, Mich.**—S. Frankow (P. P.); **Astoria, L. I., N. Y.**—M. Kozak (P. P.); **Export, Pa.**—F. Zwir (P. P.); **Terryville, Conn.**—W. Mindera (P. P.); **Trenton, N. J.**—J. Maslak (P. P.).

На разі вислано жадану скільність пушок, лент і теґсів. При кождій посилці є подана назва експресової компанії, через яку ті річи вислано: Am. означає American Express; Ad. означає Adams Express; P. P. означає Parcel Post. Обовязком адресата є постарати ся, щоби посилку в час відобрати.

Посилки до прочих дотепер зголошених комітетів будуть вислані сього тижня.

З кінцем сього тижня будуть вислані до місцевих комітетів також прочі річи, як розкидки, лїсти і т. п.

Комітети, які доси ще не зголосили ся, повинні зробити се як найскорше, щоби опісля не було за пізно.

Всякі зголошеня і замовленя треба посилати на адресу:

Ukrainian Alliance of America,
29 Chestnut St., Yonkers, N. Y.

Марнотравство.

Не можна сказати, щоби наш нарід був марнотравний. Довголітна недоля навчила його бути ощадним, або радше: вдоволяти ся малим.

Одначе між нашими людьми знайдете людий марнотравних. Щоби не забирати богато часу, я перейду до примірів.

В однім невеликім місточку Ем... в Манітобі не так давно мешкав наш чоловік. Поводіло ся йому не найгірше, отже захотіло ся чоловікови паном стати. Накупив до хати меблів, дорогих крісел, карпетів та всякої всячини, а вдодатку і фортепян. Бо що був би то за пан, коли не має фортепяна.

Але, най ся між нами мовить, чоловік не то що на музиці не розумієть ся, а мабуть зовсім читати не вміє і обоє — чоловік і жінка надавалиб ся скорше до видодовуваня фортепянів, а не до граня. Можливо, що в старім краю чоловік був форналем в дворі, то куди йому до фортепяна. Як волови до карити.

Ну, і чи довго того панства було? За якийсь час прийшло до того, що меблї, карпети, фортепян, а навіть хата пійшла на лїцитацію за довги і чоловік, як колись може приїхав до Канади без цента, так і лишив ся знова без цента. З хлопа бідака повстав і в бідака назад вернув ся, сказавши словами біблії.

Відомий мені инший випадок. Був наш чоловік якимось ремісником. Заробляв добре, але що легко приходить, те легко відходить. Найліпший майстер найбільший пияк, кажуть люди. Сей не тільки, що був пияк, але захотів ще і паном бути. Накупив меблїв, зовсім навіть непотрібних, карпетів, великий годинник за 37 долярів і ще всякої всячини — всякі зеркала, образи, непотрібні начиня...

За час робота попсувала ся, склали ся ще инші причини і чоловік лишив ся без цента. Треба тоді продавати ті всі непотрібні річи, але хто їх купить? Звичайно така продажа йде за півдармо, або й меньше, коли ще в додатку чоловік продає таке, яке нікому не потрібне. І так годинник, що коштував 37 долярів, чоловік з тяжкою бідою продав за $3.50. Подібно і з деякими другими річами, а були просто і такі, яких зовсім ніхто не потребує.

Досьвідчений, думаючий чоловік так не зробить. Він, коли має гріш, то знає йому ціну і або купить за него річ вартісну, або дасть до банку.

Люди, що люблять виставність, належать звичайно до меньше вартних людий. Вартістні люди, то люди ощадні, умірковані, які знають в житю потреби, а не примхи і забаганки.

Згадаю ще пиятику, хоч нібито вже не всюди в Канаді пють.

Але пють кроплї. Черевики, цукор, муку бере чоловік на борг, а кроплї за гроші купує. Діти босі ходять, неодягнені, бо нема гроший; хата брудна, бідна жінка прибита клопотами; ґазети ні книжки в хаті нема, бо нема гроший, а на кроплї є день денно.

Для порівнаня візьмім Жида, що має коршму. Даймо неодному нашому коршму з горівкою, а він, не чекаючи на пияків, самий з жінкою буде сїдати пиячити. А Жид знає, що горівка се його інструмент, яким він має здобувати гріш. Він сам пити не буде. Він думає і рахує, що робить.

Толстой казав колись, що на сьвіті треба би заведень, в яких повинно ся тримати тих дорослих людий, котрі жиють по дурному. Дітий ми караємо за зле поведенє, так чому би не карати дорослого чоловіка?

Здалиб ся такі заведеня!

Примірів панського марнотравства можна знайти і в других чи не більше ніж у нас. Знаю випадок, де Англієць заробляв 120 долярів місячно і не міг вижити. Та вже не так він, як жінка, що хотіла великою панею бути.

Люди, що потребують більше ніж можуть запрацювати, мусять жити коштом тих, що зі своєї праці самі виживають і другим дадуть. Коли чоловік богач, то бодай не видно в живі очи, як він тою чужою працею жиє, але коли бідакови захочеть ся панства, так зараз позичає, бере на борг, а за тим приходить лїцитація, біда.

„Хто непотрібне купує, той опісля потрібне продає".

Т—ць.
(„Український Голос").

ДО ВІДОМА ТИМ, ЩО ХОЧУТЬ СТАТИ ЧЛЕНАМИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА, А НЕ МАЮТЬ АДРЕСИ МІСЦЕВИХ УРЯДНИКІВ ОРҐАНІЗАЦІЇ.

Витніть понизшу формулку з ґазети, виповніть її і зашліть до головної канцелярії У. Н. Союза.

Імя і назвиско ....

Точна адреса ....
(число дому і назва улиці)

....
(назва місцевости)

Адреса головної канцелярії є слідуюча:
UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION,
P. O. Box 76, Jersey City, N. J.

ЩО ЗРОБИТЬ ГІНДЕНБУРҐ В НАЙБЛИЗШІЙ БУДУЧНОСТИ?

(Після американського кореспондента Освальда Шітте).

Здасть ся, що команданти війск алїянтів ще й доси є безрадні супроти німецьких воєнних операцій на боєвім фронтї між Аррас і Суасон (у Франції). Їх воєнні звіти вказують, що команданти алїянтів не мали доси спромоги дізнати ся, де властиво находять ся нові німецькі боєві лінії. Війска алїянтів посувають ся наперед зі страхом і поволи через опорожнений німецькими війсками терен. Така деморалїзація по сторонї алїянтів вистарчає сама, щоби ударемнити свої власні пляни на намірений наступ.

Що зробить Гінденбурґ в найблизшій будучности? Се є велике питане, яке виходить з теперішного загального воєнного положеня. Нема найменьшого сумнїву, що Гінденбурґ є тепер вповні паном положеня. Успіх Гінденбурґа підчас відвороту на так великім просторі і з незначними втратами в людях та воєнних матеріялах треба зачислити до великих воєнних здобутків підчас теперішної війни. Безперечно, що переведене відвороту було незвичайно небезпечне. Богато німецьких воєнних знавців, які мають повне довіре до Гінденбурґа, не сподївали ся, щоби справа пійшла так гладко. Вони вважають за нерозвязану покищо загадку війни се, длячого команданти алїянтів не скористали з доброї нагоди тоді, коли Гінденбурґ переводив сей тяжкий відворот. Алїянти були прецінь вже приготовили ся на сїм боєвім фронтї до великого наступу. Алїянти навіть розпочали були наступ якраз в тім часї, коли Німцї почали перевозити свою тяжку артилєрію на нові становища. На боєвій лінії німецькій находили ся тоді лише жовніри і легка артилєрія. Алїянти мали велику спромогу переломити тоді боєву лінію Німців і віднести велику побіду, яка могла порішити цїлий вислїд війни.

Сї критичні хвилї для німецької армії проминули вже в попереднім тижни. Німцї не хочуть дати віри на те, щоби Анґлійцї і Французи не знали, що німецькі війска переводять відворот, бо сей відворот був так великих розмірів, що хиба слїпий і глухий міг його не заввважати. Длячого отже анґлійський командант, ген. Гейґ, або французький командант, ген. Нівей, не вдарили тоді на Німців, про се може скаже найблизша будучність.

Тепер вже запізно. Команданти алїянтів, втративши свою власну нагоду до наступу, мусять тепер ждати на те, що зробить Гінденбурґ. Щоби приготовити ся до нового наступу, на те треба найменьше три місяцї, але тимчасом Німцї можуть диктувати місце, де має звести ся битву. Час і инші чинники є тепер помочию для Німців.

Під теперішну пору Німцї не мають чого обавляти ся на східнім фронтї. Можна числити, що треба найменьше шість тижнів, аби в армії російській привернути лад, який потерпів з приводу революції. Опісля буде вже залежати від нового правительства, чи воно зможе дальше вести війну. Росія вислала на боєвий фронт вправдї велику масу рекрутів, але вона терпить на брак амуниції і артилєрії. На румунськім фронтї ледви чи можна чогонебудь надїяти ся.

Генерал Сарей, командант на македонськім фронтї, також не має подостатком сил до переведеня наступу.

Найбільше цікавою є справа з Італїєю, але вона покрита ще покищо якоюсь тайною. Італїйські жовніри є на кождий случай вірні свому правительству, але чи вони видержать новий наступ, се зовсїм инша справа.

Треба памятати на те, що Гінденбурґ нагромадив великі резерви війска й амуниції та що скоротив значно боєвий фронт в Румунії і у Франції в порівнаню з попереднім роком. Богато війска узискала Німеччина з приводу заведеня „цивільної армії", через що звільнено з роботи богато людий, спосібних до воєнної служби на фронтї.

В останних місяцях не було знова таких великих битв, котрі вимагали від Німеччини якихось більших жертв в людях. Все отже вказує на те, що армія Німеччини нїколи передтим не була так сильна як тепер. Відповідно до її сили треба також надїяти ся зарівно великих воєнних операцій.

ЛИСТИ ЗІ СТАРОГО КРАЮ.

I.

(Пише полонений Українець, Іван Кузин, який перебуває тепер в Харкові, на російській Україні. До поміщеня надіслав В. Харишин з Балтімор, Мд.).

Харків, 28. січня 1917.

Дорогий Товаришу!

За лист та милу вістку дякую. Як радісно стало менї на серці, коли одержав лист з тої країни, де живуть мої товариші, рідні і знакомі.

Любий Товаришу! Розкажуєте про свою долю, котра вигнала Вас з родинного села у сьвіт. Згадали рідний край, що колись зеленою красою пишав ся, де жайворонок зі сходом сонця приспівував Вам при буденній роботї та улекшував труд.

Сей край застелений, замісний ниви могилами наших братів. Жаль серце тисне, коли згадаю його. Вам в очах се представляєть ся, а я оглядав сю картину. Але описати Вам сього не можу.

Як повернете колись у рідні сторони, поглянете кругом себе, то побачите по нивах не жито й пшеницю, котра клонилась до землї, а могили з похиленими хрестами, на котрих чорний ворон співає борцеви сумну, прощальну пісню... Отсе його перший друг. Своїх там нема! Нема кому могилу насипати та грудку землї покласти.

Сьвіт горі дном перевернув ся. Молоді полягли на поли битви, старим пора вмирати, а нам, Брате, чи усьміхнеть ся красша доля? Чи зійде ясне сонце? — бо роса вже зачинає очи виїдати...

Моя доля, щоб і не згадувати. Приходило ся в житю ріжне переживати. Розумієть ся більше злого ніж доброго. Що-ж? Пора така! Нема ради... Але нема нїчого злого, щоб на добре не вийшло. Коби лиш хмара розійшла ся і коби вже раз перестала проливати ся людська кров! Полягло і наших з Загіряп не мало. Нехай земля буде їм пером! Родичам, сиротам і вдовам передаймо спільний жаль.

Якым є в Росії, брат Теодор також. Адреси їх не маю. Щодо адреси Михайла Поратка, то коли можна — прошу. Ми здорові, поводить ся не так зле, як початково. Я зістав трамваєвим кондуктором... то вже не щобудь... Здоровлю щиро братів Петра, Дмитра та знакомих; здоровлю щиренько п. М. Дурделу.

Заспівайте разом з нами: Ще не вмерла Україна!

Іван К.

II.

(Пише Український Січовий Стрілець, Іван Підскальний з Долїшних Серпок, пов. Рогатин, до свого брата в Олїсі, Н. П.).

Поле битви, 26. грудня 1916.

Любий Брате!

Доношу Тобі відомість, що я здоров і від якогось часу поводить ся добре. Я тепер у кадрі при почті. Небаром треба буде знова йти на поле битви.

На превеликий жаль я ще від початку війни не можу дістати ся до своїх родичів. Я до Тебе писав кілька разів і не одержав ще нї одної відповіди.

З дому отримую листи. Писали, що сірко бідують, бо з дому геть утїкли. В селї є богато домів знищених. Пишуть до мене, що всьо збіже забрали для армії, а родичі будуть голодувати. Тепер я отримав від них картку, може вже й послїдну, в котрій доносять, що всї люди виїхали на Чехію до бараків, а разом з ними і наші родичі. Хоч і не добре, що я про се Тобі пишу, але тим не жури ся.

Коло мене не одна куля перелетїла і шарпнула за одіж, а однак я ще жию і маю надію вийти живим.

Тебе прошу — пиши до мене зчаста, бо чи довго будемо могли писати один до другого — не знаю.

Здоровлю Тебе щиро,

брат Іван.

K. u k. Ukrainische Ersatzlegion Etappenpost No. 182.

ПОКЛИК ДО УГОРСЬКИХ РУСИНІВ.

Покиньмо ворожнечу і незгоду, бо час великий зближаєть ся і нам треба єдности. Зближаєть ся „Український День", до котрого нам всїм треба добре приготовити ся.

Приходить день, в котрім маємо виказати ся великою орґанїзацією сил, духа і завзятя. Нехай нїодин не відтягаєть ся від сього сьвятого дїла, бо історія записала би його яко зрадника.

Яко угорський Українець я відношу ся з просьбою до Всесьвітлїйшого Адмінїстратора о. Мартяка, щоби о. Адмінїстратор видав відозву до всїх угорських грецько-католицьких парохій і сьвящеників, до „Собранія" і „Соєдиненія", аби вони взяли чинну участь підчас „Українського Дня". Всї угорські Українцї зі своїми сьвящениками повинні позавязувати комітети і взяти ся до спільної роботи, бо ми один нарід — Українцї. Для угорських сьвящеників був би встид, коли би вони відтягнули ся від сеї роботи.

Тож, Братя і Сестри з Угорщини, вписуйте ся в комітети до збираня жертв. Нехай заплакана мати-сирота обітре свої сльози.

Николай Сентипол,
угорський Українець.

Ню Йорк, 31. марта 1917.

Туга.

Кажуть люди, щом щаслива;
Я щастя не знаю.
Ходжу, блуджу, сьвітом нуджу,
З туги завмираю.

Як лишила рідний край,
Відтоді сумую,
А й тепер ще від родини
Нічого не чую.

Рідний краю, село рідне,
Так м'нї тут тяженько
Я-б до тебе полинула,
Колиб так близенько.

Бо там сонце красше гріє
І там свої люди,
Не обсудять, йно порадять,
Як що треба буде.

Куди ходжу і що роблю,
Куди споглядаю,
То все мої думки блудять
У рідному краю.

Чи жиє там ще родина,
Котру я лишила?
Нащось мене, моя доле,
З нею розлучила?...

Шікаго, Ілл., 12. марта 1917.

Зофійка Кульпак.

АМЕРИКАНСЬКІ ВІСТИ.

Кларк знова президентом палати послів.

Чемп Кларк, приятель Українців, вибраний поновно президентом (спікером) в палаті послів голосомаи 217 проти 205.

Розевелт хоче війни.

Бувший президент Злучених Держав, Теодор Розевелт, домагаєть ся, щоби Злучені Держави пішли на Німеччину війною. „Положене — сказав Розевелт — є таке, що Німеччина є у війні з нами. Заходить лише питане, чи ми маємо піддержати сей настрій, чи повалити. Я є за тим, аби піддержувати".

Меер Лондон хоче мира.

Соціялістичний посол з Ню Йорку, Меєр Лондон, вніс минувшого вівтірка в конгресі резолюцію, аби президент Вілсон розпочав нові переговори в справі мира. „Відносини, які запанували в політичних кругах від часу зірвання дипльоматичних зносин з Німеччиною — говорив М. Лондон — кажуть сподівати ся, що нові мирові заходи знайдуть відгук в демократичних кругах сьвіта".

Прогібіційний проект в конгресі.

У вівторок (3. с. м.) сенатор Шіпард з Тексас вніс в сенаті резолюцію, аби в цілих Злучених Державах і їх територіях заборонено виріб і продаж алькоголю. Таксаму резолюцію вніс в палаті послів посол Рандаль з Каліфорнії.

Гюз боронить Мічеля.

Майор Ню Йорку, Джан Мічель, буде мати розправу з державним сенатором Робертом Вагнером. Вагнер оскаржив Мічеля за образу чести, бо Мічель десь-там публично висловив ся, що Вагнер стоїть на услугах Німеччини. Мічель має доказати правдивість своїх слів.

Оборонцем Мічеля є бувший републиканський кандидат на президента, Гюз.

В Злучених Державах є 8 міліонів Німців.

Правительство Злучених Держав зладило лісту, яка виказує, що в Злучених Державах є 8,000,000 Німців. Їх поділено на дві кляси: на Німців, яких на случай війни треба арештувати і на Німців, за котрими треба пильно слідити.

Найбільше число Німців поселило ся в стейтах Ню Йорк, Іллінойс, Вісконзін, а найменьше є їх у стейтах Норт Каролайна, Савт Каролайна і Вермонт.

Продав покладки за 21 центів, а купив їх відтак за 55 центів.

Фармер Лоренс Кендал з Мансфілд, О., продав 15. липня 1916 р. запаковану пачку покладків по 21 центів за тузин. На одній яйци він написав своє імя і день продажі. Минувшого тижня, будучи в Пітсбургу, він купив тузин „сьвіжих" покладків, заплативши за них 55 центів. На превелике здивоване покладки були тісами, які він продав в липни 1916 року.

Вкрав 12 центів і дістав рік кримiналу.

Гарри Стронґ, 19-літний хлопець у Вілксбери, Па., зістав засудженний на кару 25 долярів гривни і на 1 рік криміналу. Він украв 12 центів з реґістра в склепі Кінга.

Продаж цигареток.

Протягом лютого в Злучених Державах продано около 2.500,000.000 (2 міліярди 500 міліонів) цигареток. В лютім 1916 року спродано 800,000.000 цигареток меньше. Загально в Злучених Державах продають 37 міліярдів цигареток річно.

Щасливий день для фармера.

Понеділок (2. с. м.) був дуже щасливим днем для фармера Мура з Вінстед, Конн. Того дня його корова вродила теля, безрога породила поросята, вівця дві овечки, а домашна кітка привела на сьвіт котята.

Чорт намовляв його підпалювати доми.

„Коли я пю, в мене входить дідько, а коли вже дідько вийде в мене, тоді я підпалюю доми. Протягом останнього року я підпалив 35 домів". — Так сказав 34-літний Едвард Маріян з Бруклина, Н. Й., коли полісман припровадив його пяного до суду. Його заарештовано за підпал двох домів. Він підпалив два доми на Лі евени в Бруклині, а сам став недалеко і дивив ся на огонь. Він є нервово хорий.

Двох купує одну пару черевиків.

В Делтон, Джорджія, жиє два робітники, які мають по одній нозі. Один з них, Дж. Картер, має праву ногу, а другий, Дж. Фейн, має ліву. Оба купують одну пару черевиків і ділять ся нею. Калїками поробили їх млинські колеса.

Любовна драма.

З далекої херсонської губернії (в Росії) приїхав до Америки один селянин, якому на імя Прохор, і замешкав на фармі недалеко містечка Лондіст. Жив він з жінкою спокійно. Був трудолюбивий і милосердив ся над бідними.

Недалеко від нього мешкав один російський іміґрант, Платон Сенько. Сей жив дуже бідно. Побачивши його нуждене житє, Прохор взяв його до свого дому. Взяв Прохор Платона собі на біду. Як лише Платон замешкав в домі Прохора, зараз почав підмовляти Прохорову жінку, щоби вона убила свого чоловіка, а жила з ним.

Жінка відказувала ся, бо знала, що Платон має в Росії жінку, але по часі уляглa намовам Платона. Пронюхав Прохор в чім тіло і прогнав Платона з дому.

Відтоді між Платоном і Прохоровою жінкою почала ся переписка (Прохор був неграмотний). Умовили ся вони, щоби листи класти на дорозі коло воріт. Одного разу Платон написав їй, аби вона отруїла свого чоловіка і післав їй трутину. Рано ґ брат їхав до міста і побачив сей лист. Підняв його, прочитав і ціла справа розкрила ся. Жінка впала на коліна, просила прощеня і присягнула бути вірною.

Платон однак дальше думав, яким би то способом зігнати Прохора зі сьвіта. Він пійшов в ночи до сусіда, вкрав ковальське ковало, заніс його до Прохора і скрив у сіни. На другий день сусід почав шукати за ковалом, а Платон вказав на Прохора, що він украв його. Справа пійшла до суду і Прохор мусів заплатити 16 долярів і 50 центів кари.

Другого дня Прохор поїхав до міста за справунками. Тимчасом Платон прийшов до жінки і зажадав від неї оружа, що зона і зробила. В ночи Платон стрілив у своє вікно і пійшов сказати поліції, що се Прохорова робота. Приїхала поліція, загрукувала Прохора і посадила його в арешті аж до розправи. На розправі суд оправдав Прохора і зажадав, аби оба вороги з собою не сходили ся.

Але Платон продовжав переписку з жінкою Прохора. Вкінци Прохор продав землю і виїхав до иншої місцевости. За ним виїхав також Платон і замешкав недалеко Прохора. Коли лише Прохора не було дома, він заходив до жінки.

Тепер вони оба забрали домашні річи і виїхали в незвісні сторони, оставивши невірну жінку саму. („Р. С.").

НОВИНКИ.

Німецькі резервісти збирають ся на сальвадорській території.

Доносять з Ґватемалї (република в середущій Америці), що німецькі резервісти збирають ся на границі Мексика і Сальвадору. Доносять також, що в Сальвадорі побудовано стацію бездротного телеграфу, яка уможливить получене Америки з Німеччиною.

Ціла Австрія і Німеччина за миром.

Зі Швайцарії доносять, що наспівші там німецькі й австрійські часописи є переповнені статями на тему мира. В обох державах, як в Австрії так і в Німеччині, часописи обговорюють широко і прихильно справу мира.

Польська справа в Прусах буде тепер полагоджена.

БЕРЛІН, 2. цьвітня. — **Польське питане в Прусах має бути сейчас розвязане, а не доперва по скінченю війни. Таку заяву зложив в палаті панів в суботу заступник президента кабінету.**

Заступник канцлєра заявив, що правительство з огляду на довге триванє війни змінило свій погляд, щодо признаня порозуміня з польськими горожанами перевести доперва по війні, і взяло під розвагу способи, які уможливили би спільну аґідну працю прусьських і польських горожан. На першім пляні є знесене закона про право видідчення і признанє польської мови в як найширшім обсягу. Також наміряє правительство ухвалити новий закон, щоби Полякам при фінансовій помочи правительства уможливити набути землї і осісти в своїх рідних сторонах.

Польські посли в Росії подали ся до димісії.

Польські посли до російської державної думи і члени російської ради міністрів подали предсідателеви думи, Родзянкови, заяву о димісії.

Польскі посли подали ся до димісії на основі проклямації правительством независимої Польщі. З тої причини польскі посли не уважають за відповідне брати участь в справах російської держави.

Перша копальня угля.

Перша копальня угля находить ся в Нюкестон, в Анґлії. Відкрито її в 1234-тім році.

Німецька цісарева продає дорогоцінности.

До „Кольон Газет" доносять з Берліна, що німецька цісарева вислала всі свої дорогоцінности до невтральних держав, аби їх там продати. Скількість дорогоцінностий є дуже велика і якість великої вартости.

Самовбийчий замах жінки Штірмера.

Жінка бувшого російського премієра, Бориса Штірмера, поповнила самовбийчий замах, підрізавши собі горло. Від смерти однак вратовано її і вона знаходить ся тепер в безнадійнім стані.

Анґлія має 71.000 полонених.

Анґлія має доси 71.000 воєнних бранців, з чого 55.379 є Німців, а прочі Турки й Австрійці. Німеччина має 32.500 Анґлійців. Свого часу Анґлія звернула ся до осередних держав з пропозицією виміни бранців, але на сю пропозицію відповіла лише Туреччина, а Австрія та Німеччина не відповіли нічого.

Сьвітова продукція золота.

Протягом 1916 року в цілім сьвіті випродуковано золота вартости 478,625.000 долярів. Анґлія випродукувала золота вартости 300,000.000 долярів, Злучені Держави вартости 95,000.000 долярів, Росія 30,000.000 долярів і Мексико 10,000.000 долярів.

Злучені Держави за час від 1847 року випродукували золота вартости 3 міліярди 895 міліонів (3.895,000.000) долярів.

Жінки кондукторками в Канаді.

З Мусджав, Саск., доносять, що на тамошних трамваях працюють жінки. Се перший случай в історії Канади, щоби жінка була кондукторкою трамваю. Вони є одіті в коротке убране, а на головах мають військові шапки.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ.

І. С., Гартфорд, Конн. — Села Ворона і Виноград, товмацького повіту, знаходять ся під управою російської адміністрації.

—о—

Гість, Менвіл, Р. Ай. — Ваш вірш за довгий і до друку невідповідний. Про такі справи навіть не годить ся писати віршом. Напишіть звичайною прозою, в формі допису.

—о—

Н. С., Ню Йорк, Н. Й. — Вірш не надаєть ся до друку.

Як се може бути?

Коли Настя віддавала ся, то казали люди, що вона стара дівка, а як повдовіла, то називають її молодою вдовицею.

Фільософія пяниці.

Сьвященик: — Ґ'ви, Панасе, знова ходите до коршми і збогачуєте жида?

Панас: — Ні, прошу отця, я його нищу, бо як ми всю горівку випємо, то жид не буде мав що робити в селї.

ПОСМЕРТНІ ВІСТИ.

Ціркот Федор, член від. 10. Вступив до У. Н. Союза 1. марта 1897 р. Походив з села Бортнє, повіт Горлиції, Галичина. Помер на паралїж дня 11-го лютого 1917 р.

Лусік Маріянна, членниця від. 12. Вступила до У. Н. Союза 29. січня 1902 р. Походила з села Шимбарк, повіт Горлиції, Галичина. Померла на жолудкову недугу дня 22-го лютого 1917 р.

Савка Стефан, член від. 76. Вступив до У. Н. Союза 21. січня 1913 р. Походив з села Опрнлівці, повіт Збараж, Галичина. Помер на запаленє дня 1-го січня 1917 р.

Ониськів Гнат, член від. 76. Вступив до У. Н. Союза 18. лютого 1913 р. Походив з села Домаморич, повіт Тернопіль, Галичина. Помер наслідком попаленя дня 8-го січня 1917 р.

Андрець Михайло, член від. 246. Вступив до У. Н. Союза 11. жовтня 1903 р. Походив з села Бусько, повіт Сянік, Галичина. Помер на сухоти дня 19-го лютого 1917 р.

Убогий Дмитро, член від. 292. Вступив до У. Н. Союза 26. червня 1914 р. Походив з села Березівції, повіт Бібрка, Галичина. Помер на запаленє дня 1-го лютого 1917 р.

В. І. П.

КОРИСТАЙТЕ З НАГОДИ.

ЧИТАЙТЕ СЮ ВІДОЗВУ УВАЖНО І ДАЙТЕ ЇЇ ДО ЧИТАНЯ ВСІМ ИНШИМ УКРАЇНЦЯМ!

В ЦЬВІТНИ, МАЮ І ЧЕРВНИ 1917 р. Український Народний Союз приймає нових членів за половину вступного т. є. за одного доляра, за що кождий новопринятий член отримає відзнаку, грамоту, статут і книжочку платничу.

До Українського Народного Союза можна записувати ся в члени на 250, 500, 750, 1000, 1500 і 2000 долярів посмертної запомоги.

Чи Ви є членом Українського Народного Союза? Коли Ви ще доси не належите до сеї найпевнїйшої української орґанізації, то чому Вам тепер не вписати ся до неї і не скористати з доброї нагоди? Ви вже певно нераз чули про Український Народний Союз, але може недокладно або баламутно. Коли хочете пізнати сю інституцію близше, то з сего, що тут надруковано, довідаєте ся богато. Коли Ви чи Ваш кревняк, краян, знакомий чи хто инший хоче записати ся до Українського Народного Союза, то пишіть до головної канцелярії Укр. Нар. Союза на низше подану адресу по потрібні папери і заложіть відділ У. Н. Союза у Вашій місцевости.

Ніхто не знає часу своєї смерти або яка доля стріне його в житю і тому кождий повинен належати до такої орґанізації, якою є Український Народний Союз. Не перешкаджає Вам бути членом Укр. Нар. Союза, хотяй Ви може хочете їхати до рідного краю. Ви і з краю можете до Українського Народного Союза належати. А нім ще доїдете до краю, хто знає, що Вас по дорозї може стрінути. Коли Ви маєте родину, то на випадок Вашого каліцтва, невилїчимої хороби чи смерти Ваші діти, Ваша жена чи старі родичі остають безпомічні, коли Ви не є обезпечені на випадок смерти чи якого нещастя. Подумайте над сим добре і застановіть ся, що Вам робити. Рада для Вас є одинока, а то: вписати ся до Українського Народного Союза і користати з маєтку і цїлий сеї орґанізації. Маєток Укр. Нар. Союза є маєтком всіх членів.

Український Народний Союз є одинока добродійна орґанізація оперта на новій системі після літ, принятої скалї місячних вкладок на конґресї американських запомогових орґанізацій і признаної законами поодиноких стейтів Злучених Державах. Така система є справедлива, певна, стала і корисна для членів. Корисна для членів тому, що кождий член платить сталу вкладку через ціле своє житє, як довго належить до орґанізації, а також є певний свого посмертного. Стейтові власти беруть в оборону і опіку членів Українського Народного Союза, переводячи строгу контролю в орґанізації кождого часу. Український Народний Союз одержав признанє від стейтових властий яко орґанізація законна і одержав уже в стейтах лайсенси, на підставі котрих має повне право закладати нові відділи, приймати нових членів і т. п. Одним словом — має повне право провадити орґанізаційний інтерес. Жадна инша українська орґанізація не може доси виказати ся тим, чим виказуєть ся Український Народний Союз.

Український Народний Союз виплатив від часу свого основаня по конець марта 1917 р. вдовам, сиротам і родинам по померших членах запомог на суму $1,379.200.58 (один міліон, триста сімдесять девять тисяч, двіста долярів і пятьдесять вісім центів).

Український Народний Союз виплатив своїм членам з фонду убогих від 1. січня 1915 р. до 31. марта 1917 р. запомог на суму $13.842.00 (тринайцять тисяч, вісімсот сорок два долярів).

Український Народний Союз виплатив з фонду народного від 1. січня 1915 р. до 31. марта 1917 р. членам Українського Народного Союза посмертне по їх дітях в сумі $2.800.00 (два тисячі вісімсот долярів).

Власний маєток Укр. Народ. Союза з днем 31. марта 1917 р. виносить $304.310.65 (триста чотири тисячі, триста десять долярів і 65 центів).

На случай смерти члена його родина отримає посмертну запомогу і то в такій сумі, на яку член був обезпечений. На случай каліцтва або невилїчимої недуги член отримає запомогу з фонду убогих без ріжниці на його клясу обезпеченя не більше як $200.00 в однім випадку. Висоту запомог назначує Головний Уряд на підставі предложеного лїкарського сьвідоцтва і просьби на відповіднім бляанкеті.

Кождий член дістає часопись „Свободу" три рази на тиждень і користає з ріжних добродійств орґанізації.

Кождий член Укр. Нар. Союза, мущина чи женщина, має право записати свою дитину до Укр. Нар. Союза і платити за неї до народного фонду 25 цнт. місячно, за що одержує діточу ґазетку „Цьвітку", а на випадок смерти дитини родичі отримають посмертну запомогу по своїй дитині в сумі $200.00 на покритє коштів лїченя і похорону дитини. З сего повинні користати наші земляки і записувати свої дїти до Укр. Нар. Союза. Для них подвійна користь: за 25 цнт. місячної вкладки обезпечують свою дитину на $200.00 посмертної запомоги, а крім сего дістають для дітий поучаючу ґазетку. (Інформації, як записувати дїти до Укр. Нар. Союза, вишле ся Вам, коли напишете по них до Гол. Канцелярії У. Н. Союза на понизшу адресу).

Український Народний Союз уділяє також спосібним дітям членів Укр. Нар. Союза стипендії на покінченє наук у висших американських школах.

До Українського Народного Союза можна вписувати лише дїти членів Укр. Нар. Союза. Кождий правосильний член сеї орґанізації має право записати свою дитину до У. Н. Союза, коли вона ще не числить 18 літ.

Вступне за дитину до Укр. Нар. Союза виносить одноразово 50 цнт. За сих 50 цнт. родичі отримають відзнаку і грамоту для дитини. Колиб дитина вмерла по трох місяцях належаня до У. Н. Союза, її родичі отримають $200.00 (двіста дол.) посмертної запомоги яко зворот коштів похорону і лїченя дитини.

Тут в Америці є велике число наших земляків, котрі не належать до жадної орґанізації, де булиб обезпечені на випадок чорної години, про котру може й не думаємо, а про котру так легко тут в Америці. Америка се край частих нещасливих випадків; сотки тисяч людий сходять ненадійно з сего сьвіта через ріжні непредвиджені нещастя.

Є дуже богато таких місцевостий, в котрих живуть наші родимці, де нема жадної просьвіти, жадного народного, громадянського житя; а нема тому, що вони байдужні, ходять самопас і не хочуть оснувати собі товариства чи братства та вписати ся до Українського Народного Союза, який дбає про осьвіту своїх членів.

Тому отсим відносимо ся до Вас, дорогі Родимці, з зазивом, аби Ви використали сей час і громадно вписували ся до У. Н. Союза. Вписуйте ся самі і других до сего заохочуйте. В нашій орґанізації за малою місячною оплатою можна обезпечити своїх рідних на випадок смерти голови родини. Читаючи „Свободу" (котру яко члени отримують три рази на тиждень даром) та другі поучаючі виданя У. Н. Союза, наші люди, які тепер може й байдужно відносять ся до народних справ, станують з часом сильними борцями за права українського народу.

Близші інформації, як орґанізувати нові відділи У. Н. Союза і т. н. отримаєте з головної канцелярії У. Н. Союза, якої адреса є подана низше.

Сподіємо ся, що наш поклик зістане принятий нашою суспільностию щиро, та що вкоротці ряди членів і відділів нашої орґанізації побільшать ся новими борцями о красшу долю нашого народу.

ГОЛОВНИЙ УРЯД У. Н. СОЮЗА:

Д. Капітула, предс.; **Марія Білик,** містопредс.; **І. Ваверчак,** містопредс.; **М. Угорчак,** секр. рек.; **С. Ядловський,** секр. фін.; **А. Шаршонь,** кас.; **О. Стеткевич,** редактор „Свободи"; **А. Савка,** завідатель „Свободи"; **В. Левчик, Ю. Павчак** і **Н. Росолович,** контр. ком.; **І. Глова, А. Стефанович, В. Гришко, Н. Ваверчак, Й. Сенчина** і **С. Мельник,** радні; **о. В. Сполітакевич,** предс. „Просьв. Комісії"; **Д. Андрейко,** секр. „Просьв. Комісії".

Адреса головної канцелярії У. Н. Союза є слідуюча:

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION,
P. O. Box 76, Jersey City, N. J.

ІВАН ЛЕМКО.

ВЕЛИКОПОСТНИЙ ПЛАЧ І ВОПЛЬ КАЦАПЧУКІВ І ЧОРНОСОТЕНЦІВ.

(Присвячую „Правдї" і „Свѣтови").

Нема царя Миколушки,
Пропав рубдедатель;
Нема батюшки на тронї,
Схрунив наш сіятель...

Чом ти царю не сказав нам,
Що вже абдикуєш?
І деж тепер ти нам дів ся,
Де, в кого ночуєш?

Ми за тебе все молились,
Щоб безпечно спав,
А ти, царю Миколушко,
Нам тепер ся... віддячив.

О, ви кляті мазепинцї,
Се ваша робота,
Ви нам царя усунули
Надію, золото...

Що за втрата, що за згуба,
Не дасть ся зчислити:
Рублїв більше не дістанем,
Щож будем робити?

Царя нема, рублїв нема,
Пропала надія,
Доле лиха, горе царю,
Щож ми тепер вдієм?

Нема для нас вже ратунку,
Як старій осляці...
Шнур на шию тай повиснуть
На сухій гиляці...

РУХ В ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Бр. св. Андрея, від. 66, повідомляє своїх членів, що квартальний мітінґ відбудеть ся в вівторок, 10. цьвітня с. р., о годинї 8-мій вечер, під ч. 414 E. 71 ул., Н. Й. Кождий член обовязаний явити ся на сей мітінґ, бо є важні справи до полагодженя. Буде також справоздане контрольної комісії. Нових членів будеть ся приймати до Братства і до У. Н. Союза після статута. Неявивший ся член, коли передтим не увільнить ся, заплатить кару після статута. — Н. Вільховий, предс.; М. Кукля, кас.; Л. Федиияк, секр.

ЮТІКА, Н. Й. Тов. „Запорожська Січ", від. 55, повідомляє своїх членів, що місячний мітінґ відбудеть ся в суботу, 7. цьвітня, о 8-мій годині вечером. Кождий член має явити ся в означенім часї, бо є важні справи до полагодженя. Котрий член не явить ся, заплатить кару 50 цнт., а урядник $1.00. — М. Граб, предс.; І. Попелюк, секр.

АСТОРІЯ, Н. Й. Бр. св. О. Николая, від. 5, повідомляє своїх членів, що піврічний мітінґ відбудеть ся в суботу, 7. цьвітня с. р., о годині 7.30 вечер, у гали Семирадн під числом 196 Потер Аве. Кождий член має прийти на той мітінґ, бо є важні справи до полагодженя. Котрий член не прийде, заплатить кару 50 цнт., а урядник $1.00. — В. Лялак, секр.

ПАТЕРСОН, Н. ДЖ. Тов. ім. Т. Шевченка, від. 64, повідомляє всіх своїх членів, що мітінґ відбудеть ся дня 8. цьвітня, о 1-шій годині пополудни, в гали німецькій, 345 Мейн стріт. Кождий член мусить явити ся на означений час задля того, що маємо богато справ до полагодженя, між иншим вибір уряду на „Український День". Котрий член на той мітінґ не явить ся, заплатить кару 50 цнт., а урядник $1.00. — Г. Дячишин, предс.; М. Ющишин, кас.; В. Григорчук, секр.

ЕЛІЗАБЕТПОРТ, Н. ДЖ. Бр. св. Михаїла, від. 142, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що звичайний мітінґ, який мав відбути ся в другу суботу по першім, дня 14. цьвітня, зістав перенесений з приводу сьвят на середу, дня 11. цьвітня с. р. Кождий член обовязаний явити ся на означений день, точно о годині 7-мій вечером. — А. Дронжевський, секр.

ЕЛІЗАБЕТПОРТ, Н. ДЖ. Тов. „Запорожська Січ", від. 234, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячний мітінґ відбудеть ся в суботу, 7. цьвітня с. р., о годині 7.30 вечер, в гали Лютвіна, 152 Фронт ул., ріг Савт Парк. Просить ся всіх членів, аби на той мітінґ явили ся, бо є дуже важні справи до полагодженя. — М. Галїнович, предс.; С. Могила, секр.; І. Пілат, кас.

НЮАРК, Н. ДЖ. Бр. св. Івана Хрестителя, від. 76, подає до відома всім своїм членам, що місячний мітінґ, який припадає на 14. цьвітня с. р., переносить ся на 10. цьвітня (вівторок) о одині 8-мій вечером. Кождий член має на сей мітінґ прийти безуслівно, бо маємо важні справи до полагодженя, а особливо важні інформації про „Український День". Отож, Товариші, не забувайте на то, що нам є найріднїйшим, і прийдіть з помочию бідним вдовам і сиротам у старім краю. — Комітет.

АНСОНІЯ, КОНН. Тов. „Зап. Січ", від. 67, повідомляє своїх членів, що місячний мітінґ відбудеть ся в неділю, 8. цьвітня, о 6-тій годині пополудни. Обовязком кождого члена явитись на мітінґу, бо будуть дуже важні справа до полагодженя. — І. Ганчарик, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. Тов. „Любов", від. 45, повідомляє всіх своїх членів, що мітінґ відбудеть ся в суботу, 7. цьвітня, о одині 7.30 вечер, в гали Укр. Ам. Горожан, 822 Н. Френклін ул. Просить ся всіх членів явити ся на тім мітінґу. — М. Пеленський, писар.

САВТ БЕТЛЕГЕМ, ПА. Бр. св. Димитрія, від. 288, повідомляє своїх членів, що мітінґ відбудеть ся в неділю, 8. цьвітня, о годині 4-тій пополудни в звичайній галї. Обовязком кождого члена явити ся на тім мітінґу, бо є важні справи до полагодженя. — І. Маліцький, предс.; І. Семенина, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. Тов. ім. Івана Франка, від. 83, повідомляє своїх членів, що мітінґ відбудеть ся в суботу, 7. цьвітня, точно о годині 7-мій вечером, в гали Укр. Амер. Горожан під числом 822 Норт Франклін стр. На сей мітінґ має кождий член прийти, бо є дуже важні справи до обговореня. Будеть ся приймати нових членів до Товариства і до У. Н. Союза. — Р. Карбівник, секр.

ЧЕСТЕР, ПА. Бр. Сошествія св. Духа, від. 237, повідомляє своїх членів, що квартальний мітінґ відбудеть ся в гали церковній дня 8. цьвітня с. р. о годині 3.30 пополудни. Довгуючі члени мають вирівнати свої довги. Неявивший ся член заплатить кару 50 цнт., а урядник $1.00. — І. Вовк, предс.; Т. Левчишин, секр.

МАЙНЕРСВІЛ, ПА. Бр. св. О. Николая, від. 78, подає до відома своїм членам, що 25. марта с. р. відбув ся мітінґ, на котрім вибрано А. Бончака касієром, а заступником секретаря Йосифа Войду. Мітінґи будуть відбувати ся кождої другої неділї по 15-тім. — С. Маційовський, предс.; В. Гонтарчук, секр.

ПЛЕЙНС, ПА. Бр. св. Андрея, від. 48, подає до відома своїм членам, а також урядникам, котрі не були на минувшім мітінґу, нехай на слідуючий мітінґ старають ся прийти всі, бо инакше будуть карані після статута. Мітінґи відбувають ся кождого місяця в неділю по 15-тім, ч. 1 Елізабет стр., Плейнс, Па. Мітінґ зачинаєть ся о годині 2-гій пополудни. — П. Катулька, секр.

ІРІ, ПА. Бр. св. Петра і Павла, від. 40, повідомляє всіх своїх членів, що квартальний мітінґ відбудеть ся в гали церковній дня 15. цьвітня с. р. зараз по Службі Божій. Просить ся, щоби всі члени як один явили ся на сей мітінґ, бо є важні справи до полагодженя. Также будеть ся приймати нових членів до Братства і У. Н. Союза. Котрий член не явить ся, заплатить кару після ухвали. — Н. Гаврилів, секр.

ШІКАГО, ІЛЛ. Бр. св. Димитрія, від. 301, подає до відома своїм членам, що на річнім мітінґу, котрий відбув ся 4. марця с. р., зістали вибрані слідуючі урядники: П. Коваль, предс.; Н. Доманьчук, заст. предс.; Д. Медзак, кас.; І. Ваврнчук, секр фін.; В. Кваснида, секр. рек.; Т. Кваснида, Н. Николишин і В. Мельник, контрольори; С. Шумський і І. Смаль, доглядачі хорих; А. Медзак і С. Важан, хоружі; Я. Вінчук, відпоручник; Н. Доманьчук, дверник.

ПОВОРОТ ПОЛІТИЧНИХ ЗАСЛАНЦІВ ІЗ СИБІРИ.

ТЮМЕНЬ (Сибір), 31. марта. — На цілій Сибірі панує оживлений рух. Тисячі а тисячі політичних „злочинців", які були заслані на Сибір, повертають тепер домів на підставі розпорядження нового російського правительства. 50.000 саний, які везуть жертви старого російського режіму з коналень, вязниць і з місцевостий заслання, спішить безконечними рядами через снїги північної Азії до найблизших стацій сибірської зелїзниці.

Між повертаючими є чимало членів давних революційних комітетів, а також таких людий, котрих заслано в адміністраційній дорозі без переведеня процесу, а часто навіть без найменьшої причини.

Подорож до зелїзниці — се переґони з весняною відлеґою. Коли пустить зима і снїг нічне топити ся, дороги над долішним біґом рік стають неможливі до перебутя. Хто и протягу двох тижнів не зможе добити ся до зелїзниці, мусить опісля ждати 6 до 8 тижнів, заки уступлять криги і буде уможливлена плавба пароходів на ріках.

Члени думи пояснюють програму нового правительства.

Кореспондент „Зєдиненої Преси" прибув на Сибір в товаристві члена думи. Розенова, і двох бувших членів державної ради, щоби бути сьвідком сього величезного руху. На Сибір вислано чимало урядників з рамени нового правительства, щоби пояснити мешканцям далекої країни великі переміни в російській державі і їх близше познакомити з основами нового правительства з огляду на маючі відбути ся конституційні зобри.

Вязнї на волї.

Хоч освобождене політичних вязнів недавно проголошено, а вже богато окремих поїздів спішить з ними домів. Кореспондент стрітив підчас своєї подорожі перший більший транспорт бувших політичних вязнів коло Екатеринбурґа на Уралї. Транспорт був зложений із 150 осіб, між ними 20 Жидів-революціонерів з Верхопенска.

Освобожденних витала товпа дуже сердечно. Вони представляли для очий страшний вид. На всїх було пізнати слїди страшної неволї: вони були знищені, обдерті, вкриті лахманами, немиті, нечесані, виголоджені. Богато з них терпіть на гостець; богато без ніг і рук, які собі відморозили, а які опісля треба було відтинати; чимало було ранених від пострілу, коли утечею хотїли ратувати ся перед звірськими сторожами вязничними. Многі з них мали на собі ще вязничну одіж, але вже були вкриті плахтами, плащами і кожухами, якими їх тепер обдаровано. Один з полонених мав на собі під вязничним знищеним плащем мундур усуненого тепер ґубернатора з Іркутска.

Великий натовп на стаціях.

Коли лише рознесла ся по Сибірі вістка про революцію і про повалене старого режіму, сї вязні, котрі мали матеріяльні засоби, сейчас пустили ся в дорогу до зелїзничих стацій. Пятого дня після проголошення свободи на одній стації в Іркутску нагромадило ся вже 6.000 засланців. Однак з причини бра-ку поїзів вони мусять ждати, аж доки правительство не запобіжить сїй недостачі.

Вони живуть тепер в таборі і будуть мусїли правдоподібно чекати з який місяць, заки зможуть відїхати домів.

100.000 вийшло на волю.

Президент комітету, який в Екатеринбурґу видав бенкет в честь політичних засланців, заявив, що около 100.000 осіб одержить тепер свободу і поверне назад до Росиї. Між увільненими находить ся около 10.000 волосних (сельських) радних, яких без найменьшої причини заслано в Сибір. Богато з них остане на Сибіри, бо тамошні відносини є для них кориснїйші ніж дома.

Одною з найбільших місцевостий, зложених із засланців, була Якуба на північній Сибірі. В ній жило около 15.000 політичних засланців.

Послїдна нагайка.

В Тюмени стрітив кореспондент другий великий транспорт політичних засланців з Омска і Тобольска. У тім транспорті находив ся також звісний революціонер Николай Ануфхін, який вже через десять літ пересидїв у тюрмі в Александровску (коло Іркутска). Александровська тюрма се найбільша тюрма на Сибіри. В ній було замкнених 12.000 звичайних і 500 політичних злочинців. Вязні в сїй тюрмі були приковані ланцухами до тачок, а крім того від часу до часу бито їх нагайками. В неприсутности ґубернатора його заступник заряджував для своєї власної приємности що дня таку кару. Аж до дня свого освободження вязні нічого не знали про революцію.

Якраз відбувало ся катоване нагайками вязнів, коли прибув державний прокуратор і заявив: „Росія є републикою і ви є свобідні".

Освобожденний вязень, Александер Попов, оповідав, що по проголошеню амнестиї в Тобольску не можна було найти коваля, аби розкував кайдани, які вязні носили як ніч так день. Вязничний коваль зі страху перед пімстою пропав без слїду.

Увільнені вязні, в яких честь устроєно в дни їх увільнення бенкет, були ще підчас бенкету у кайданах.

Вязні не мстять ся на своїх катах.

До Тюмени прибув, був якраз транспорт вязнів, коли прийшла вістка про скинене царя з престола. Цїлий сей транспорт сейчас завернено.

Між вязнями находив ся також Василь Мураїн, якого перенесено на Сибір після десятилїтної вязниці в російських тюрмах. Про своє увільнене оповідав він отсе:

„Якраз привели нас на тюремне подвіре в Удінску, коли дали ся чути тисячі стрілів. Російський прапор, який повівав на даху тюрми, зютрілено. Небавом прийшла велика товпа людий, отворила вязницю і випустила нас на волю. Комендант вязниці зі страху втік. Однак опісля прийшов до мене і просив, аби я підписав йому документ з потвердженем, що він не обходив ся лихо з вязнями. Хоч він собі на те не заслужив, то увільнені вязні, порадивши ся між собою, підписали комендантови сей документ, аби не осквернити маловажною пімстою свободи Росиї".

в обороні своєї церкви і бажають правди тим заблуканим вівцям, котрих Стефаньце провадить у безвихідне багно.

Адміністратор наших церков, Вир. о. Поняташин приїхав нам дня 18. марта с. р. сьвященика (його імя мені незвісне), а що нам Стефаньце придбав більшу часть заблуканих овечок, то не допущено до ніякого рішеня. Но жітину на то конто Стефаньце устроїв пир, на котрім заблукані овечки забавляли ся аж до рана.

До Вас ся кличе, дорогі парафіяни, котрі ходите до православної церкви у Ватервліт, Н. Й. Не йдіть там, бо то не для Вас — то цїлком чуже. Берім ся до праці енергічно, стараймо ся, щоби ми мали правдивого греко-католицького сьвященика в своїй церкви, а тоді засїє мир между нами; тоді зможемо спільно працювати не лише на поли церковнім, але і на поли народнім, для добра народу і для добра нашої Неньки України.

Юрій Дутчак.

З CLEVELAND, O.

Реклама чи гроші?

Дня 25. марта с. р. відбуло ся в нашій місцевости інтернаціональне віче, на котрім наші інтернаціонали ломили собі голови справою російської революції, та „Українським Днем".

Головними референтами були: знавець Сибіри Семешко, Гладкий і Землях.

Тут дехто з поважаних читачів готов подумати, що на тім „вічу" була дійсно обговорювана справа російської революції, а при тім і доля українського народу, котрий уже цїлі столїтя ходить закутий в російські кайдани. На жаль, склало ся противно...

Семешко говорив за Сибір, за російських „рабочих", за російський уряд і т. п., але ані словечком не згадав про будучу долю українського народу та про його національний рух в Росиї.

Другий з ряду бесїдник, Гладкий, говорив так, що слухачі були обурені, хоч того на зверх не показували.

Третий бесїдник, інтернаціонал Землях, плакав над „Українським Днем" і то так горячо, що при кінци не знав сам, неборака, що говорити та чого властиво хоче. Вже усьо так, як горох з капустою. Казав, що йому не розходить ся о гроші, які будуть зібрані дня 21. цьвітня, але о рекляму нашого народу; а щоби дати добру рекляму чужинцям про наш нарід, то треба до сього конечно два комітети в Клівленді. Після того сказав, що він годить ся на один спільний комітет, але з тим застереженєм, що зібрані гроші мають бути відіслані до Федерації. Коли п. В. Кузьо зажадав вияснення, о що йому розходить ся: чи о гроші чи о рекляму, то він сказав, що йому розходить ся о два комітети бо один для нього замало.

Посім забирали голос: Іван Клим і Василь Волянський, члени тимчасового комітету, а також Кузьо і Каплиш, зноза комітету. Вони пояснили вічевикам, в який спосіб засновано тимчасовий комітет, та що на зборах, на котрих вибрано тимчасовий комітет, були присутні відпоручники Соціялістичної Партії, і за згодою тихсамих людий, котрі нині кричать, що треба двох комітетів, вибрано тимчасовий комітет, котрий мав покликати до спільної акції всі партії, які ся не істнували в Клівленді, а також всі товариства і братства, без ріжниці на їх переконаня.

Тимчасовий комітет заряддив скликати на день 1. цьвітня б. р. загальні збори, на котрих мав бути вибраний сталий комітет до розпорядження дня 21. цьвітня. При котрій стороні мав працювати сей комітет, се мали рішити загальні збори і мали ухвалити, чи бути невтральними, чи розділити зібрані гроші обом воюючим сторонам, а то Федерації і Українській Раді.

На жаль, не так склало ся, як думало ся... В нашім інтернаціоналів не любить ся згода, бо чого-ж мав би бути між ними цїн, або паламар — як вони кажуть. У такій історичній хвили як „Український День" в Америці вони радше здеморалізують нарід і тим покажуть ся перед українським народом в Клівленді, що вони... інтернаціонали.

А та історична заслуга спадє на господина Семешка і господина Землиха, котрі завели розлом між українською громадою в нашій місцевости, бо до сього часу тут ніхто не робив собі кпин з того, що ся признає за Українця до якої партії належить. В нас панувала спільна і примірна згода, а пани без вітчини завели тепер нове жите, нову боротьбу між поодинокими партіями. Семешко і Землях стали переконувати членів обох Союзів і всіх, хто їм попаде під руки, що такє „Свобода", що „Америка", а що „Народна Воля" від „Робітник".

Радимо інтернаціоналам, аби залишили свою таку огидну роботу, бо се може вийти в їх власну некористь.

Не-інтернаціонал.

ДОПИСИ.

З BOSTON, MASS.

Як федераційники переводять свої відчити.

В недїлю, 25. марта, бостонське товариство „Бостонської України", котре належить до Федерації, уладило відчит в память нашого поета Івана Франка. Саля була наповнена по береги. Находилось около 150 людий.

Вступну бесїду виголосив наш звісний патріот, тов. Я. Калита. Він обговорив коротко значінє нашого незабутого й дорогого нам поета, та назначив двох товаришів до перечитання історії, яку покійник пережив і які муки та переслїдування перетерпів.

По перечитаню першої части одним товаришем став декламувати якийсь москалик декламацію, котрої майже ніхто не розумів, хиба що було кілька слів щось про „водку". Отже... рукоплескане не було кінця.

По перечитаню другої части другим товаришем наш патріот, Я. К., забрав ся до обговореня „Українського Дня". Заявивши людям, що він сам нїчого не постарав ся о сей день, лише Федерація, він напав на місцевого пароха, о. А. Павляка, називаючи його чорнорясником і иншими зайвими, яких і найпідлїйший чоловік не сказав би. Він сказав також, що не дїжде Павляк (не дав'о. Павляков найменьшої пошани) згортати доляри до своєї кишенї.

Другий з ряду став говорити тов. П. Г., котрий такожсамо сказав кілька слів на тему „Українського Дня" і зараз напав на о. Павляка, не маючи правдоподібно що иншого говорити. Не забув згадати про Українську Раду, прийшов У. Н. Союз, то бючи кулаками в стіл, скакав немов телятко коло плота, та почервонївши мов бурак. Сказав, що Українська Рада се двох чи трох попів тай то все. (Сей бесїдник має зовсїм такий характер як п. Омелько). „Нам треба — кричав запінившися господин „товариш" — таких патріотів і героїв як М. Січинський, М. Цеглинський та прочі федераційники".

Посім зачав говорити якийсь Українець, але якось так ка... ка... кь... аз, що ніхто його не розумів. На салі почав ся заколот. „Товариші" зачали кричати та рикати мов дикі звірі. Люди почали розходити ся домів, лишаючи господинів самих.

Отсей відчит мав вигляд найчистїйшого зібовиска. Бідні люди ще доси не знали, як то федераційники потрафлять провадити свої відчити, Радуйте ся, патріоти!!!

Г. П.

З TROY, N. Y.

Роздор в громаді.

Тяжко згадати, яка кирвик, який роздор в нашій парафії. Півтора сотки народу сторонить від своєї власної церкви. Причина: незадоволені сьвященика.

Наша парафія не має греко-католицького сьвященика, лише якогось незалежного Стефаньця, котрий ні передтим не був, ні тепер не є жадним сьвящеником. Часть людий, котрі розуміють роботу на поли церковнім, протестують енергічно проти вище згаданого Стефаньця, прота його богато, до котрого він провадить стадо заблуканих овець.

Показали ся дійсні факти. Люди, котрі перед роком тримали ся в стислій індепенденції зі Стефаньцем, нині переконали ся, пізнали, з ким мали до дїла, відійшли на всьо, стають енергічно

Антін Чехов.

ТЕМНОТА.

—o—

Молодий парубок, біловолосий і натягнений, в ірваній свиті і у великих чорних чоботах, вичікував, доки земський лікар кінчив прием і вертав ся до себе до дому. Парубок підійшов до нього несьміло.

— До вашої милости я, — сказав.

— Чого тобі?

Парубок обтер долонею ніс з долу в гору, подивив ся на небо і аж потім відповів:

— До вашої милости... Тут у вас, ваше скоблородіє, в арештантськім відділі мій брат Василь, коваль з Варварина...

— Так що-ж з того?

Я, рахувати, Василів брат... У тата нас двох: він — Василь, та і я — Кирило. А без нас ще три сестри, а Василь жонатий і діти є... Народу богато, а робити нікому... В кузні, уважаєте, вже два роки не роздували огню. А я сам на фабриці, ковальства не вмію, а тато який робітник? Не лиш, казати, робити, а й їсти не може, лижкою в рот не трафить...

— Та чого-ж тобі треба від мене?

— Зробіть ласку, випустіть Василя!

Лікар здивовано подивив ся на Кирила і, не сказавши ні слова, пійшов далі. Парубок перебіг його і бухнув йому в ноги.

— Дохторику, паночку ладний! — просив він, кліпаючи і обтираючи долонею ніс.

— Зробіть ласку, випустіть Василя до дому! Вічно Бога будемо молити! Ваше благородіє, випустіть! З голоду всі здихають! Неня день в день плаче, Василева жінка плаче... прямо смерть! На сьвіт білий не дивив би ся! Зробіть ласку, випустіть його, паночку чесний!

— Чи ти дурний, чи з розуму зійшов? — запитав лікар, дивлячи ся на нього сердито. — Як я можу його випустити? Таж він арештант!

Кирило заплакав.

— Випустіть!

— Тьфу, чудаку! Яке я маю право? Чи я ключник, чи що? Привели мені його до шпиталю лічити, я лічу, а випустити його я маю таке право, як тебе замкнути в тюрму. Дурна голова!

— Та його задармо засудили! До суду то він, казати, рік сидів, а тепер, рахувати, за що сидить? Добре би, убивав, скажім, або коні крав, а то попав ся, оттак здоров був.

— Добре, але я при чім тут?

— Замкнули мужика і самі не знають за що. Він, випивши, був пяний, ваше благородіє, нічого не памятав і навіть тата ударив поза уха, лице розбив собі по пяному на пень, а двох наших хлопців — захотілось їм, видите, турецького тютюну — стали його намовляти, щоби він з ними в ночи пійшов до склепу, за тютюном. Він, дурень, по пяному послухав. Поломили вони, знаєте, замок, влізли і стали забирати. Все розікрали, склянки побили, муку розсипали. Пяні — одним словом! Ну, от зараз поліція, потім до суду. Цілий рік сиділи в ареишті, а тиждень тому назад в середу судили всіх трох в місті. Салдат по заду з карабіном... Люди присягали, що Василь найменьше винний зі всіх, а пани так розсудили, що він перший конокрад. Обох хлопців до арешту, а Василя на три роки в арештантську роту. А за що? Розсудіть по божому!

— Та я знов тут ні при чім. Ідп до начальства.

— Я вже був у начальства! Ходив до суду, хотів дати просьбу, та вони просьби не взяли. Був я у станового, і у судії, і кождий каже: не моя справа! А чия-ж справа? А в шпиталі тут над вас старшого нема. Що хочеш, ваше благородіє, то робиш.

— Дурень ти! — зітхнув лікар. — Раз присяглі обвинили, то вже не може нічого зробити ні губернатор, ні навіть міністер, а не то становий. Дурно просиш!

— А хто-ж судив?

— Пани присяглі...

— Та які пани? Таки наші мужики були! — Андрій Гуріїв був, Лесь Хук був...

— Ну, мені зимно з тобою тут говорити...

Доктор махнув рукою і скоро пійшов у хату. Кирило хотів пійти за ним, але побачивши, що двері заперли ся, завернув ся. З десять мінут стояв він неповорушно серед шпитального подвіря і, не надіваючи шапки, дивив ся на мешкане лікаря, потім глубоко зітхнув, поволи почіхав ся і пійшов до брами.

— До кого-ж іти? — бурмотів, виходячи на дорогу. — Один каже — не моя справа, другий каже — не моя справа. А чия-ж? Ні, видко, доки не помастиш, нічого не вдієш. Доктор нібн говорить, а сам все дивить ся мені в руки, чи не дам синеньку. Ну, брате, та я і до губернатора пійду.

Переступаючи з ноги на ногу, без потреби оглядаючи ся, лїниво ішов дорогою, і, видно, роздумував, куди йому йти... Зимно не було і сніг слабо скрипів під ногами. Перед ним, не далї як пів верстви, розложило ся на горбку уїздне (повітове) місточко, де судили його брата. На право темніла ся тюрма з червоним дахом і з будками на углах, на ліво було велика міська площа. Було тихо, лиш якийсь старець ішов в жіночій кацабайці і подертій шапці, кашляв і покрикував на корову, котру гнав до міста.

— Діду, дужі! — промовив Кирило зрівнавши ся зі старцем.

— Гаразд...

— Женете на продаж?

— Ні, так... лїниво відповів старий.

— Міщанин, чи що?

Розговорили ся. Кирило розповів, чого він був у шпитали, та про що говорив з лікарем.

— Та воно, правда, доктор тих справ не знає, — говорив йому старий, коли вже оба доходили до міста. — він хоч і пан, але уміє лиш лічити всякими ліками, але щоби тобі раду добру дати, або, кажім, протокол написати, — він того не може. На те є окреме начальство. У мирового і станового ти був. Ті також в твоїй справі не порадять.

— Куди-ж іти?

— Для ваших мужичих справ призначено окремого пана. До нього ти йди. Пан Синєоков.

— Той, що в Золотові?

— Ну, так, в Золотові. Він для вас. Коли що відносить ся до ваших справ, то супроти него навіть ісправник не має права.

— Далеко, брате, йти!... Мабуть верств з 15, а то й більше.

— Кому треба, то той і сто перейде.

— Та воно так... То просьбу йому дати, чи що?

— Там довідаєш ся. Коли просьбу, то писар тобі скоро напише. У нього є писар.

Розійшовши ся з дідом, Кирило постояв серед площі, подумав і вернув ся назад з міста. Він постановив пійти до Золотова.

Пять днів опісля, вертаючи зі шпиталю до дому, лікар знова побачив у себе на подвірю Кирила. Але тепер парубок був не сам, а з якимсь худим, дуже блідим старцем, котрий без перестанку хитав головою, наче маятником і шамкав губами.

— Ваше благородіє, я знов до вас! — почав Кирило. — От, з татом прийшов, зроби ласку, випусти Василя!

— Ваше високородіє! — зашипів горлом старий, піднимаючи дріжучі брови, — будьте ласкаві! Ми люди бідні, дякувати вам не можемо, але, коли вам спотребить ся, Кирило, або Василь можуть відробити. Най роблять.

— Відробимо! — сказав Кирило і підняв руку, начеб хотів забожити ся. — Випусти! З голоду здихають! Ревмо плачуть, ваше благородіє!

Парубок глянув скоро на батька, сіпнув його за рукав, і оба, наче на команду, упали докторови в ноги. Той махнув рукою і не оглядаючи ся, пійшов швидко до хати.

З російського переклав: Іван Чепига.